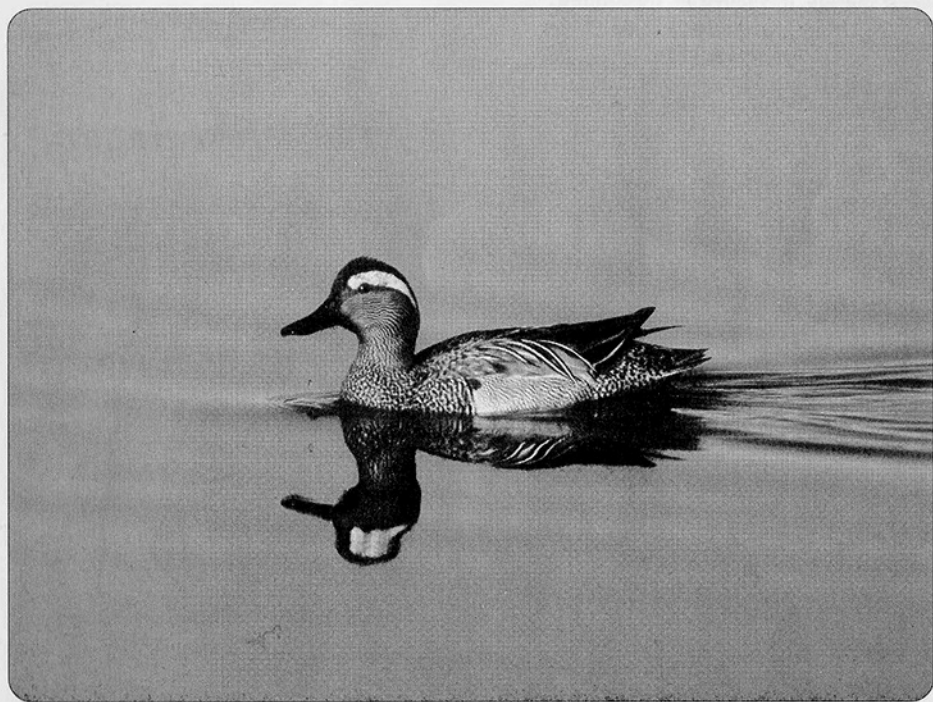

Fåglar i Sörmland

Supplement / 2004

Det Sörmländska fågelåret 2003

Fåglar i Sörmland

Fåglar i Sörmland ges ut med två nummer per år av Föreningen Sörmlands Ornitologer som är en ideell regionalförening till Sveriges Ornitologiska Förening. FSO verkar för vidgad kännedom om och bättre levnadsbetingelser för de sörmländska fåglarna. Vi vill också sprida intresse för ornitologi. Medlemskap i FSO för 2003, vilket inkluderar föreningens tidning, erhålles genom att sätta in 125 kronor på postgiro 773 78-8. Familjemedlem 25 kr. Ansvarig utgivare för FiS är FSOs ordförande, Marianne Mattiasson (0155-570 45).

Medlemservice

Adressändring, medlemskap, försäljning etc
Urban Rundström kassör
Syrénvägen 15
572 31 Oskarshamn
0491 - 768 868

Redaktionellt material

Redaktionellt material skickas till redaktören. Helst som e-post eller på diskett med bifogad utskrift. Givetvis tas även hand- och maskinskrivet material emot. Bilder skickas till bildredaktören som dia, papperskopia eller i digitalt format.

Manusstopp för nr 2/2004 är den 15/8.

Upplaga: 400ex

Omslag: Årta Foto: Göran Altstedt

Tryckt av: Dahlströms tryckeri, Nyköping.

Redaktion

Göran Andersson Redaktör
Forssavägen Mosstorp
642 93 Flen
0157 - 135 10
goranxandersson@telia.com

Göran Altstedt Bildansvarig
guralt@tiscali.se

Per Flodin Skribent & faktagranskare
per.flodin@flen.se

Lokalföreningar

Ornitologiska Klubben i Eskilstuna
Lars Eriksson
016-641 19

**Katrineholm/Vingåkers
Ornitologiska Förening**
Agne Swenzén
0150-182 97

**Fågelföreningen Tärnan
Nyköping/Oxelösund**
Ingvar Jansson
0155-28 73 73

Strängnäs Ornitologiska Klubb
Leif Ekblom
0152-511 54

Södertäljes Ornitologiska Förening
Stig Stried
08-550 944 17

Förord

Efter att det varit några fina väderdagar nu i slutet av maj 2004 så skall jag nu försöka att summera 2003. Utanför sjunger törnsångaren för fullt och samtidigt hör jag "vår" trädlärka, den har varit på plats i ca 2 månader nu och sjunger väl för en andra häckning. Stararna har fullt sjå just nu med att mata sina små, det springer omkring flertalet föräldrar på gräsmattan och letar insekter. Törnskateparet anlände i morse till oss och vi får se vilken dunge de väljer i år för sin häckning. Nu väntar vi bara på att vakteln och kornknarren skall komma tillbaka så de kan förgylla våra kvällar innan sängläggningen med en lyssning från verandan på dessa nattarter.

Året har givet mycket roligt, men även tråkiga saker har hänt. Under året så gick vår kamrat Jörgen Israelsson bort och han lämnade oss i stor saknad mitt i högsommaren. Hans minne kommer alltid att leva kvar bland oss, framförallt för hans stora kunskap om fåglar.

Under året så har vi också mer och mer använt rapporteringssystemet Svalan för hanteringen av alla rapporter. Ca 23.500 rapporter har inkommit varav ca 2.850 har fallit under rapportmallen. För oss alla i Rrk så har vi nu fått lära oss nya hanteringar när det gäller sammanställning av rapporter i Svalan. Vi har därefter fått göra uttag ur systemet för att sedan behandla dessa till denna rapport. De listningar av fynd ni ser i årsammanställningen är m.e.m. automatgenererade ur Svalan vilket förklarar skillnaden i format mot tidigare år.

Av det roliga i fågelväg så får man nog nämna det uppsving de m.e.m. nyanlagda eller restaurerade våtmarkerna utgör på fågelfaunan. Ekeby våtmark, Ålsätters viltvatten, Skåra viltvatten, Valnaren, Vadsjön mm är numera etablerade "heta" platser där man kan förvänta sig vad som helst vid rätt tillfälle. Vi ser fram emot fortsatta renoveringar av Vadsjön.

Av de ovanligare arterna som setts under året får man väl nämna amerikansk kopparand (flera ex), svart stork, vit stork, ängshök, större skrikörn, aftonfalk, mindre sumphöna, skärfläcka, dammsnäppa, vitvingad tärna, slaguggla, större piplärka, svarthakad buskskvätta, vassångare, fältsångare, kungsfågel-sångare och pungmes.

Noterbart är även väsentligt bättre rapportering av vissa arter som annars brukar vara uppenbart underrepresenterade i underlagen som kommer in till Rrk. Jag tänker då främst på resultaten från skärgårds- respektive Båveninventeringen. Intressanta resultat kring exempelvis storlom och alkorna.

Vad vi hoppas på för framtiden är att så många som möjligt börjar använda Svalan för sin rapportering, men glöm för den skull inte att läsa in dina rapporter till Sörmlandssvaren. Det är fortfarande många som inte har tillgång till dator och tycker att man kan följa årets fåglar med hjälp av svararen. Kom också ihåg att rapporter som faller under rapportmallen, och som rings in till svararen, löpande adderas till Svalan. Det innebär m.a.o. att du som rapportör samtidigt som du lämnar din rapport och ditt namn också ger ditt medgivande till att fyndet lagras i Svalan och kan ingå i årsrapporten. Svararen, och kanske fr.f.a. Svalan, är utmärkta verktyg för dig som rapportör att löpande delge oss i Rrk exempelvis häckningsfynd. Numera kan man även använda Svalan för att rapportera in just häckningsstatus på sina observationer vilket gör att systemet även kan börja användas för karteringar av häckande fåglar.

Generellt gäller naturligtvis att bättre rapportering ger större möjligheter till att agera i fågelskyddsfrågor som exempelvis nya dragningar av vägar och järnvägar. För att klubbstyrelser, länsstyrelse och liknande instanser ska kunna agera kraftfullt vid remissyttranden krävs kunskap, och här har hela den samlade skådarkåren i Sörmland möjligheter att hjälpa till helt enkelt genom att berätta vad man sett under året.

Om man underlåter att rapportera en berguvs-häckning eller hemlighåller ett havsörnsrevir kan man inte komma i efterhand och bli upprörd över eventuella störande ingrepp.

Notera f.ö. att denna rapport följer den nya systematiska ordning som anammats av SOF och FSO.

Med dessa rader får jag önska alla ett fortsatt härligt fågelår med många roliga och intressanta observationer som man kan få delge andra. Hoppas den fortsatta läsningen i denna skrift också ger mersmak för fortsatta fågelrapporteringar till svararen och Svalan.

För Rrk Sörmland

Jan Gustafsson

Hjälp

Vi i redaktionen för Fåglar i Sörmland återupprepar vårt önskemål om bilder till ett tänkt elektroniskt bildarkiv. Som det är nu har vi ett tämligen begränsat urval av arter och framförallt fotografer. Redaktionen själv blir som synes överrepresenterad vilket är synd då vi har gott om duktiga fotografer runt om i länet.

Vi kan ta emot de vanligaste formaten såsom papperskopior i både färg och svartvitt, dia och naturligtvis i digitalt format. Vi behöver ha en digital kopia eller låna originalet för scanning. Om du har bra bilder av fåglar som regelbundet ses i landskapet skulle vi hemskt gärna vilja ha en kopia till arkivet.

Om du vill bidra vänder du dig lämpligen till bildansvarig Göran Altstedt.

Tack på förhand för din hjälp!

Rrk's ledamöter – personer och e-postadresser från våren 2004.

Håkan Lernefalk, Katrineholm
(sammankallande,
rapportmottagare,
smålom-storskrake)
hakan.lernefalk@swipnet.se
Storgatan 16 A
641 45 Katrineholm
0150-511-34

Lars Hansson, Oxelösund
(järpe-fasan,
bivråk-trana,
webbmaster Rrk:s hemsida)
lhansson@telia.com

Jan Gustafsson, Oxelösund
(strandskata-dubbeltrast)
solvidd@swipnet.se

Örjan Jitelius, Trosa
(gräshoppss.-sävparv)
orjan.jitelius@trosatryckeri.se

Göran Andersson, Flen
(ansvarig sörmlandssvararen)
goranxandersson@telia.com

Per Flodin, Flen
(ansvarig Svalan)
perflodin@hotmail.com

Rapportmall

För Sörmland utom Södertörn för fynd 2004 och 2005

A	=	Alla observationer
I	=	Inlandsobservationer
H	=	Häckningar
Ht	=	Häckningstid
HI	=	Inlandshäckningar
St	=	Större sträck
Vi	=	Vinterfynd 1/12 – 31/1
Vä	=	Vårfynd mars – 10/6
So	=	Sommarfynd 20/5 – 20/7
Siffra	=	Ansamlingar >angiven siffra
B	=	Beskrivning krävs (*)(**)

(*) I förekommande fall, då flera oberoende observatörer sett en beskrivningsart eller då observationen kan anses väldokumenterad i bild eller ljud, kan Rrk göra avsteg från kravet på skriftlig beskrivning. Omvänt gäller också att Rrk har möjlighet att begära in beskrivningar på arter som normalt inte omfattas av detta krav.

(**) I fall där man angett obestämd fågel, och där de två arterna som det kan vara faller inom de arter som rrk (eller Rk) vill ha in beskrivning på, så begär vi in skriftlig beskrivning. Ex. obestämd islom, obestämd skrikörn.

Där en av arterna är en art som rrk (eller Rk) vill ha in skriftlig beskrivning på, och den andra arten är en art som ej faller in i beskrivningsmallen, så begärs ingen skriftlig beskrivning. Ex. stängshök.

Fågelarter/-raser observerade färre än 10 gånger i rapportområdet ska rapporteras med skriftlig beskrivning. Se Sörmlandslistan på Rrk Sörmlands hemsida för kontroll om färre än 10 ggr.

Mindre sångsvan A
Sångsvan H,>100
Sädgås Vi,>500 ex
Tundrasädgås A,B
Spetsbergsgås A
Bläsgås A
Fjällgås A
Grågås >1000
Vitkindad gås H,St
Prutgås A
Gravand H,I
Bläsand H,Vi
Snatterand H,Vi
Kricka H,Vi
Stjärtand So,Vi
Årta So
Skedand H,Vi
Brunand So,>50
Vigg >1000 ex
Bergand H,I,>50
Ejder I,St

Praktejder A,(B hona)
Alförrädare A
Alfågel So,I,St
Sjöörrer I,So,Vi,St
Svärta H,I,Vi,St
Salskrake So,>30
Småskrake I
Storskrake >500
Tjäder Spelplatser
Rapphöna Ht, spel. fågel
Vaktel A
Smålom A
Storlom H,Vi
Smådopping A
Gråhakedopping A
Svarthakedopping Vi, apr-jul
Storskarv H
Rördrom A
Gråhäger H
Svart stork A,B
Vit stork A

Bivråk So,St
Brun glada A,B
Glada A
Havsörn H,Sol
Brun kärrhök H,Vi
Blå kärrhök So,Vi
Ängshök A
Duvhök H
Ormvråk H,Vi,St
Fjällvråk So,Vi,St
Kungsörn A
Fiskgjuse H
Tomfalk So,Vi
Aftonfalk A
Stenfalk So,Vi
Jaktfalk A,B
Pilgrimsfalk A
Vattenrall Vi
Småfläckig sumphöna A
Mindre sumphöna A,B
Kornknarr A

- Rörhöna A
 Strandskata Vi, HI
 Skärfläcka A
 Mindre strandpipare H
 Större strandpipare HI, >50
 Fjällpipare A
 Ljungpipare >50 ex
 Kustpipare I, St
 Tofsvipa dec-jan
 Kustsnäppa I, St
 Sandlöpare A
 Småsnäppa I
 Spovsnäppa I
 Skärnsnäppa A
 Kärrsnäppa H, St, >100
 Myrsnäppa A
 Brushane H, >100 ex
 Dvärgbeckasin A
 Enkelbeckasin Vi, >50
 Dubbelbeckasin A
 Morkulla Vi
 Rödspov A
 Myrspov I, St
 Småspov A
 Storspov H, Vi
 Rödbena Vi, HI
 Dammsnäppa A, B
 Roskarl H, I
 Smalnäbbad simsnäppa A
 Bredstjärtad labb A, B
 Kustlabb H, I, St
 Dvärgmåsa A
 Silltrut H, Vi
 Vittrut A
 Havstrut HI
 Tretåig måsa A
 Skräntärna H
 Kentsk tärna A
 Småtärna A
 Svarttärna A
 Sillgrissla Ht, Vi, I
 Tordmule Ht, Vi, I
 Tobisgrissla Ht, I, >20
 Alkekung A
 Skogsduva H, Vi
 Ringduva Vi
- Turkduva H, So
 Turturduva A
 Berguva A
 Fjälluggla A
 Hökuggla A
 Hornuggla H, Vi
 Jorduggla A
 Pärluggla Ropande
 Nattskärra A
 Kungsfiskare A
 Blåkråka A
 Härfågel A
 Göktyta Ht
 Gråspett A
 Mindre hackspett apr-jul
 Tretåig hackspett A
 Trädlärka Vi
 Sånglärka Vi
 Berglärka A
 Backsvala Kolonier
 Ångspiplärka Vi
 Rödstrupig piplärka Vå, So
 Skärpiplärka H, Vi, I
 Gulärka H
 Forsärka A
 Sädesärka Vi
 Sidensvans So, >1000 ex
 Strömstare April-september
 Järnsparv Vi
 Rödhake Vi
 Blåhake Vå, So
 Svart rödstjärt A
 Ringtrast A
 Taltrast Vi
 Rödvingetrast Vi
 Dubbeltrast Vi
 Gräshoppångare A
 Flodsångare A
 Vassångare A, B
 Busksångare A, B
 Kärrångare A
 Trastsångare A
 Höksångare A
 Svarthätta Vi
 Lundsångare A, B
 Kungsfågelsångare A
- Taigasångare A, (B fältobs)
 Gransångare So, Vi
 Mindre flugsnappare A
 Halsbandsflugsn. A, (B hona)
 Skäggmes april-juli
 Pungmes A
 Sommargylling A
 Varfågel So
 Nötkråka H
 Smalnäbbad nötkråka A
 Råka So
 Bergfink So
 Hämpling Vi
 Vinterhämpling So, Vi
 Gräsiska So
 Brunsiska, ras cabaret A
 Snösiska A
 Bändelkorsnäbb A, (B ungfågel)
 Rosenfink So
 Tallbit A
 Lappsparv A
 Snösparv A
 Ortolansparv A
 Videsparv A
 Sävsparv Vi
- D och E arter
- Stripgås A
 Snögås A
 Mandarinand A

Allmänt om rapportering

Alla rapporter, även de som ska behandlas av Rk, skickas till rapportmottagaren. Använd gärna E-post! Rapporter gällande 2004 skickas in senast 1 februari 2005.

Som vanligt gäller att observationer inkomna till Sörmlandssvararen jämföras med skriftliga rapporter. Detta under förutsättning att rapportören lämnat namn och telefonnummer. Dessa fynd noteras sedan i Svalan genom Rrk:s försorg. Det innebär förstås att den absolut lämpligaste rapporteringsformen är att Du själv rapporterar direkt i Svalan löpande under året. Detta besparar Rrk mycket arbete och ger utmärkta möjligheter till att bearbeta data och göra analyser fortlöpande istället för att vänta till senvintern året därpå!

Glöm sedan inte beskrivningar av sällsyntare arter. Vilka dessa är framgår av rapportmallen och av nedanstående text. Rapportmall kan erhållas från Rrk:s ledamöter eller från Rrk:s hemsida <http://hem.passagen.se/rrk.sormland/>. Skicka sedan din beskrivning snarast till rapportmottagaren så Rrk får en möjlighet att bedöma densamma i tid.

Notera att det går bra att rapportera även känslig information såsom häckningar av rovfåglar o.d. Dessa publiceras naturligtvis inte i detalj men kännedomen om dom kan vara avgörande i fågelskyddsarbetet.

Arter till Rk (men som rapporteras till Rrk)

Följande sällsyntare arter och raser ska bedömas av raritetskommittén:

1. Nya arter eller raser för landet
2. Arter eller raser som t.o.m. 1988 observerats färre än 20 ggr i landet enligt Sveriges fåglar (SOF 1990).
3. Därutöver följande arter och raser: amerikansk bläsand, ringand, vitögd dykand, vitnackad svärta (ej adulta hanar), stormsvala, toppskarv, purpurhäger, ormörn, stäpphök, mindre skrikörn, större skrikörn, stäppörn, dvärgörn, småtrapp, stortrapp, sibirisk tundrapipare, tärnmås, kaspisk trut, medelhavstrut, vitvingad trut, ismå, sandtärna, spetsbergsgrißla, stäppflyghöna, mellanspett, vattenpiplärka, gulärta (raserna feldegg och flavissima/llutea), sydnäktergal, blåhake (rasen cyanecula), svarthakad buskskvätta (rasgruppen maura/stejnegeri), stenskvätta (rasen leucorhoa), ökenstenskvätta, vattensångare, rödstrupig sångare, videsångare, brunsångare, gransångare (rasen tristis), gyllensparv och svarthuvad sparv.
4. Övriga arter och raser som regional rapportkommitté vill hänskjuta till Rk för yttrande, eller sådana som Rk på eget initiativ önskar granska.

För debatt inom rrk och bland sörmlandskådarna.

Rapporterar vi rätt saker?

Hur många lärkfalkar, gulärlor eller trädlärkor häckar det i Sörmlands rapportområde? Och är de jämt spridda i vår del av Sörmland? För många år sedan gjorde Ingemar Nord en uppskattning av alla häckare i Sörmland. Sedan kom Svensk Fågelatlas för hela landet vilken genomfördes på 70-talet, men inte publicerades förrän 1999. Det har sedan surrats om en uppföljning. Med hjälp av "Svalan" finns numera en möjlighet till en kontinuerlig sådan. Där kan man ju lägga in häckningskriterier för sina obsar. Tyvärr görs detta i mycket liten omfattning. Skåningarna har bestämt sig för att köra en riktig Atlas-inventering de närmaste åren. Jag är rädd för att vi inte skulle orka med det i Sörmland (Har jag möjligen fel?).

Så till frågan i rubriken: Rapporterar vi rätt saker? Och noterar vi rätt saker när vi är ute och skådar? Naturligtvis får rrk in de uppgifter man efterfrågar.

Så det blir mycket fokusering kring rariteter, både som arter och fynd under udda årstider såsom t.ex. ovanliga övervintrare. Jag tycker det är dags att ändra på det! Inte så att vi inte ska fortsätta X-a, sträckräkna eller vad vi nu fascineras av, men vi skulle kunna få ut en dimension till ur vårt skådande om vi tänkte även i "Inventering-/Atlas-termer" när vi ändå är ute och skådar.

För de riktigt ovanliga häckfågelnarna är det inga stora problem. Dem följer vi oftast upp och de blir förhoppningsvis rapporterade. I andra ändan av skalan har vi de vanligaste arterna. Dom kanske kan kallas problemfria då dom finns "överallt" – och bäst kan följas upp med redskap som "Svensk Häckfågeltaxering". Men så har vi dem mitt emellan – arter som varken är vanliga eller ovanliga. Sådana som det är kul varje gång vi stöter på som presumtiva häckare, inte minst i våra hemmamarker.

ART	PAR
Bivråk	400
Brunhök	150
Duvhök	400
Sparvhök	600
Fiskgjuse	250
Lärkfalk	150
Skogsduva	700
Gök	1000
Sparvuggla	500
Kattuggla	900
Hornuggla	100
Päruggla	100
Nattskärria	150
Göktyta	1000
Gröngöling	2500
Spillkråka	800
M. hackspett	250
Trädlärka	300
Skärpiplärka	500

ART	PAR
Gulärkla	500
Gärdsmyg	1500
Näktergal	2500
Dubbeltrast	2000
Gräshoppsångare	500
Kärrensångare	20
Härmsångare	700
Gransångare	50
M. flugsnappare	20
Skägges	20
Stjärtmes	1500
Nötkråka	1000
Korp	400
Steglits	250
St.korsnäbb	500
Rosenfink	200
Stenknäck	500
Ortolansparv	50

Är gulärlan särskilt besvärlig att rapportera?

Foto: Göran Andersson

Sådana som man får jobba lite för att hitta eller måste ha god lokalkännedom för att hänga in. Sådana som det kanske borde finnas några hundra häckande i Sörmlands rapportområde, men av vilka de flesta förblir oupptäckta eller orapporterade.

Praktverket Upplands Fåglar kom ut 1996. Där finns en uppskattning, artvis, av antalet häckare i Uppland. Nedan till vänster finns en tabell i vilken jag har räknat om siffrorna för en del arter till

Rrk svarar

Stefans inlägg är mycket intressant och pekar på ett välkänt fenomen: Nämligen att vi alla aktiva skådare som regelbundet rapporterar våra fynd till en årssammanställning kanske inte alltid rapporterar det som är faunistiskt allra intressantast! Att det finns en övervintrande alförrädare utanför Oxelösund några januariveckor är förvisso roligt, men kanske inte lika intressant som att få veta utvecklingen för sydliga gulärlans häckningsframgångar.

Problemet brukar nu ligga i att det är lätt att få skådare i allmänhet att rapportera en alförrädare, men istället lika svårt att få in rapporter på exempelvis häckande gulärlla. I princip håller Rrk Sörm-

Sörmlands rapportområdes yta (75% av landskapet Upplands). För några arter har jag justerat till mer rimliga värden. Jag har dessutom valt ut arter som borde ligga i intervallet 20-2000 par med något undantag. Dessutom är det bara rovfåglar, spettar och tättingar (och några till). Känns uppskattningarna rimliga? Vore det inte kul om vi tillsammans kunde verifiera/justera storleksordningen för många av de här arterna.

Det kriterium för "trolig häckning" som är lättast att fastställa är "permanent revir" (kriterium 5). Det enda man i allmänhet behöver göra är att återkomma till lokalen några dagar senare och bekräfta att fågeln fortfarande hävdar revir, dvs för tättingar m.fl. att dom sjunger!

Sammanfattningsvis: Låt rrk fastställa vilka arter som är intressanta(st) att få häckningskriterier på samt se till att det förs in i rapporteringsmallen. Sedan gäller det att sprida detta till oss skådare. I Svalan bör denna typ av rapporter lyftas fram med en färgad prick på samma sätt som t.ex. vinterobsar.

Hälsningar Stefan Bengtsson

land helt och fullt med Stefan, men har lite tråkiga erfarenheter av att försöka få till rapportering av "halvvanliga" arter. Särskilt svårt tycks vara att få in rapporter som tyder på häckning. Rapportmallens utveckling den senaste tioårsperioden beror i mångt och mycket på just denna svårighet att få in rapporter. Exempelvis försökte vi länge att få in "trolig/möjlig häckning" av lärkfalk. När vi sedan fick in två till tre rapporter per år blev det närmast löjeväckande att publicera dessa och det är naturligtvis fullständigt omöjligt att dra några slutsatser åt något håll om inte underlaget är tillräckligt omfattande.

Vi håller med Stefan om att det nu kan finnas en ny möjlighet till insamling av dessa faunistiskt högintressanta data då Svalan finns tillgänglig för alla med Internet. Precis som Stefan skriver kan den som ändå rapporterar sina fynd i Svalan mycket väl också ange häckningskriterier för ovan listade arter som är väl valda. Sedan spelar det egentligen mindre roll om rapportmallen speglar denna efterfrågan då det alltid är möjligt att söka den information man är intresserad av oavsett mallar. Det hela baserar sig som vanligt på att tillräckligt många av våra aktiva skådare faktiskt delar med sig av vad dom ser och hör, och det är här alla som möjligen läser denna diskussion med visst intresse kommer in i bilden. Om du håller med om ovanstående resonemang behöver du bara hålla ordning på det du ser under året och rapportera enligt sunt förnuft för att dra ditt strå till stacken för utökat vetande om våra mer sparsamma häckare. Gör du det löpande i Svalan underlättar du Rrk:s arbete enormt och möjliggör dessutom löpande bearbetning. Tänk dock på att ange rätt fyndplats för rapporter av häckande fåglar. Om sådan saknas kan man använda en närliggande och skriva in kompletterande information i kommentarsfältet. Detta underlättar Rrk:s arbete att skilja olika häckningsfynd åt. Har du inte denna tillgång till Svalan är dina rapporter lika välkomna om dom kommer skriftligen.

Rrk är alltid mer än villiga att uppdatera mallen om behov finnes och den ses f.ö. över löpande. Då vi som sagt har lite dåliga erfarenheter på området föredrar vi dock att skynda långsamt. Vi har dock de senaste åren gjort justeringar i denna riktning främst baserat på röddatalistan samt önskemål från Sörmländska fågelskådare. Jag tycker dock

Minnesfond

Vi fortsätter att påminna om att Tärnan inrättat en minnesfond för att hedra Jörgens Israelssons minne. Detta skedde i samarbete med Jörgens hustru Karin och fonden är tänkt att främja och utveckla fågelskådningen i Jörgens anda med särskilt fokus på ungdomar. Du kan stödja detta arbete genom att sätta in pengar på pg 476 77 25-7 och märk då talongen med "Jörgen".

att vi inte allt för mycket ska styras av mallens utseende då vi om några år kan inse att andra arter än de vi idag anser rapporteringsvärda ska följas upp. Jag uppmanar återigen till sunt förnuft och att vi alla delar med oss av våra fynd.

Avslutningsvis vill jag tacka Stefan för hans engagemang och intelligenta förslag. Det är mycket sällan vi inom Rrk får någon respons på vårt arbete och det är uppskattat de få gånger det händer. Det är glädjande att det fortfarande tycks finnas dom som bryr sig om sakernas tillstånd i hela Sörmland.

För Rrk Sörmland

Göran Andersson

Vårvinter

Fågelrapport 2003

Mindre sångsvan Foto: Göran Andersson

MINDRE SÅNGSVAN *Cygnus columbianus*
Återigen ett år med höga vårsiffror där det gjordes 12 fynd av totalt 31 individer. Risk för dubbelräkning finns förstås. Något lägre än normalt under hösten där enda fyndet utgjordes av sju sträckande fåglar.

Vår: Max 2 ad rastande Skällsta, NO Jönåker, Nyköping 14.3-16.3 (Lennart Wahlén, Jörgen Israelsson, Per Flodin m.fl.). 2 ad Erkan V Tuna kyrka, Nyköping 16.3 (Kalle Brinell). Max 2 ad rastande Spelvik k:a, Nyköping 18.3-23.3 (Hans Eliasson, Jan Gustafsson, Anki Gustafsson m.fl.). 2 ex rastande Långbromaden, Nyköping 18.3 (Lars Hansson). Max 4 ad rastande Björksund, Nyköping 19.3-22.3 (Göran Altstedt, Jan Gustafsson, Anki Gustafsson m.fl.). 1 ex Långbromaden, Nyköping 23.3 (Jan Sjöstedt). 1 ad Kastalruinen, Svanviken, Nyköping 23.3 (Lars Hansson). 11 ex sträckande N Näsnaren, Katrineholm 29.3 (Håkan Lernefalk). 1 ad sträckande O Skogshall, Nyköping 30.3 (Göran Altstedt). 2 ad sträckande N Strandstuviken, Nyköping 13.4 (Lennart Wahlén). 2 ex sträckande N Lökholmarna, Nyköping 14.4 (Göran Altstedt). 1 ad Kinglöt, Sörfjärden, Eskilstuna 2.5 (Kent Carlsson).

Höst: 7 ex sträckande Varbro, Katrineholm 26.10 (Mathias Andersson).

SÅNGSVAN *Cygnus cygnus*

Femton rapporterade häckningar och dessutom par på ytterligare några lokaler. Det är mindre än fjolårets rekord på 21 häckningar, men i nivå med de senaste 5 åren. Någon minskning har troligen inte skett då rapporter saknas från några av fjolårets häckningslokaler.

Häckningar finns rapporterade från samtliga kommuner utom från Trosa och Oxelösund. Flest häckningar finns i Nyköpings kommun. Under andra halvan av mars rastade större flockar. Största flocken var 230 ex Norra Mörkö, Södertälje 22-24.3.

Anmärkningsvärt: 120 ex Kiladalen, Nyköping 15.3 (Patrik Bergdahl). Max 190 ex rastande Långbromaden, Nyköping 18.3-23.3 (Lars Hansson, Jan Sjöstedt). Max 230 ex rastande Norra Mörkö, Södertälje 22.3-24.3 (Ulf Modin, Per Lundkvist, Hasse Andersson m.fl.). 110 ex rastande Stora Kungsladugården, Svanviken, Nyköping 22.3 (Kalle Brinell). 126 ex rastande Stigtomta, Nyköping 23.3 (Andreas Grabs). 140 ex rastande Västerljung, Trosa

23.3 (Lennart Wahlén). 150 ex rastande Fälten norr Broby gård, Flen 24.3 (Jan Sjöstedt).

SÄDGÅS Anser fabalis

På sin väg till häckningsplatserna i norra Skandinavien och nordvästra Ryssland rastar sädgäss i södra Sverige. De flesta rastar vid Tåkern, Kvismaren och Östen. En hel del rastar också på slätter runt Nyköping, Katrineholm, Vingåker och Eskilstuna. Senare år har enstaka ex. setts vintertid. Flocken om 350 ex. i december är ett anmärkningsvärt högt antal.

1 dec-31 dec: 1 ex rastande Hörningsholm, Norra Mörkö, Södertälje 1.12-13.12 (Stefan Clason Thomas Strid, Marie Teilmann m.fl.). 350 ex rastande Skåraviken, Hallbosjön, Nyköping 4.12 (Jonny Werdin). 7 ex rastande Fyrsjö, Hallbosjön, Nyköping 12.12 (Sven Jonsson). 1 ex Hälgo, Nyköping 14.12 (Kalle Brinell).

Anmärkningsvärt: Max 800 ex rastande Goglunda svackan, Hallbosjön, Nyköping 20.3-11.4 (Per Flodin, Andreas Grabs, Lennart Wahlén m.fl.). 580 ex fälten norr Lundbysjön Husby-Rekame, Eskilstuna 21.3 (Kent Carlsson).

TUNDRASÄDGÅS Anser fabalis rossicus (?)

Under året har ett rekordstort antal tundrasädgäss rapportertats. P.g.a. att osäkerhet råder om bestämningen kommer samtliga rapporter att omgränskas, även de som tidigare har godkänts. Se vidare notis i FiS nr 1 2004 sid 28.

SPETSBERGSGÅS Anser brachyrhynchus

Under året sågs mer spetsbergsgäss än något tidigare år. Totalt sågs 38 ex. Tidigare högsta antal är 32 ex år 2000. De senaste åren har antalet rapporter ökat.

Spetsbergsgäss ses som övriga ansergäss mest under våren och betydligt fåtaligare under hösten. Mest ses ensamma ex. I år har dock flera mindre flockar setts. Flera av dessa har setts under en längre tid.

BLÄSGÅS Anser albifrons

Under våren har ca. 160 ex. setts. De flesta har setts runt Nyköping.

Antalet ex under hösten varierar stort mellan något tiotal till några hundra. Årets 3 ex. är dock ovanligt lågt.

Höst: 1 ex Hägnäsaviken, Tullgarnområdet, Södertälje 14.9 (Jan Graveleij). 1 ex Skåraviken, Hallbosjön, Nyköping 5.10 (Andreas Grabs). 1 ex rastande Stensjön, Stora Malm-området, Katrineholm 12.10 (Pelle Moqvist).

FJÄLLGÅS Anser erythropus

Rapporterna från Nyköping rör troligen samma ex. Det kan möjligen vara samma ex som tidigare år setts sommartid kring Nyköping.

Antalet rapporterade rastande fjällgäss har ökat i Sverige de senaste åren. Någon liknande utveckling kan inte ses i vårt rapportområde.

Vår: 1 ex Gåsudden, Strandstuviken-området, Nyköping 3.5 (Thomas Larsson) och senare samma 1 ex rastande Nyköpings hamn, Nyköping 3.5 (Kalle Brinell, Anki Gustafsson, Jan Gustafsson m.fl.). 4 ex Västerviken, Tullgarnområdet, Södertälje 10.5-11.5 (Stefan Clason, Jan Oldebring, Petter Kylefors m.fl.). 1 ex rastande Örstig, Nyköping 21.5-22.5 (Jan Sjöstedt).

GRÅGÅS Anser anser

De största flockarna har varit 2800 ex. Tullgarnområdet, Södertälje 10.8-8.10 (Kenneth Liden, Bo Hellberg, Ulf Modin m.fl.), 2000 ex. Stensjön, Katrineholm 21.8-12.10 (Håkan Lernefalk, Pelle Moqvist, Tommy Emanuelsson m.fl.) och 2000 ex. Skåraviken, Hallbosjön, Nyköping 25.8-13.9 (Per Flodin, Torkel Pettersson).

[SNÖGÅS Anser caeruleus] (67)

Något/några ex ses nästan årligen.

Vår: 3 ex Barvalappen, Sörfjärden, Eskilstuna 8.6 (Krister Käsbj).

Äldre observation borttages: Fyndet 1998-06-01 1 ex S Finnö, Oxelösunds skärgård. Fyndet har flyttats till Östergötland då Södra Finnö ligger i det landskapet.

[STRIPGÅS Anser indicus] (21)

Rättelse: Fyndet 1992-05-24—08-02 1 ex Strandstuviken/Horn, SO Nyköping, skall ha sista datum 7.8.

[KANADAGÅS *Branta canadensis*] (3)

Ett ex av en av de mindre raserna, troligen *hutchinsii*, sågs vid Ekeby våtmark, Eskilstuna 20.3 (Kent Carlsson m.fl.).

VITKINDAD GÅS *Branta leucopsis*

Den huvudsakliga utbredningen är vid kusten kring Nyköping och Oxelösund. Häckningar har skett i Yngaren, Katrineholm och i Strängnäs. Uppskattningsvis häckar årligen 50-60 par och inga större förändringar har skett under senare år.

Mandarinanden vid Ålsätter
Foto: Göran Andersson

PRUTGÅS *Branta bernicla*

Inga inlands- eller vårfynd. De flesta fynden har som vanligt gjorts i Enskärsområdet.

Höst: 29 ex sträckande SV Västra Kovik, Nyköping 7.9 (Anki Gustafsson, Jan Gustafsson). 9 ex sträckande Vattungarna, Oxelösund 12.9 (Leif Nyström). 4 ex sträckande SV Hartsö-Enskär fstn, Nyköping 2.10 (Lennart Wahlén). 1 ex sträckande SV Hartsö-Enskär fstn, Nyköping 3.10 (Lennart Wahlén). 1 ex sträckande Hartsö-Enskär fstn, Nyköping 4.10 (Kalle Brinell, Lennart Wahlén). Max 12 ex rastande Hartsö-Enskär fstn, Nyköping 6.10-7.10 (Kent Carlsson). 1 ex rastande Enskär, Nyköping 15.10 (Per Flodin, Lillemor Däckfors). 1 ad rastande Enskär, Nyköping 18.10 (Lennart Wahlén).

ROSTAND *Tadorna ferruginea* (7)

Rättelse: Fyndet 1976-04-05 1 ex Strandstuviken, Nyköping sågs även den 6.4.

GRAVAND *Tadorna tadorna*

Inga större förändringar tycks ske av antalet häckande par. Den häckande populationen uppskattas till 5-10 par.

Inlandsfynd: 1 ad rastande Ekeby våtmark, Eskilstuna 23.5-24.5 (Krister Bergh, Jorma Jokinen, Lennart Eriksson m.fl.). 1 ad Ekeby våtmark, Eskilstuna 5.8 (Kent Carlsson, Björn Jönsson). 1 1K Näsnaren, Katrineholm 25.8 (Krister Andersson). 1 ex rastande Stenkvistafältet, Eskilstuna 16.9 (Kent Carlsson).

MANDARINAND *Aix galericulata* (16)

Antalet fynd av denna parkrymling tycks öka. Årets fynd består av sannolikt tre olika individer. Två av dem har funnits lång tid på respektive lokal. Andra året i rad med en långstannare sommartid runt Katrineholm. Det rör sig troligen om samma ex. Var håller den till vintertid?

Vår: 1 ad hane rastande Nordösundet, Eskilstuna 8.4 (Tony Haglund). 1 ex rast Ålsätters viltvatten, Katrineholm 8.5-13.6 (*Göran Andersson, Pelle Moqvist, Lillemor Däckfors m.fl.). 1 hane rastande Gamla Oxelösund, Oxelösund 14.5-19.5 (*Thomas Larsson, Jan Gustafsson, Anki Gustafsson m.fl.) och senare samma hane Brannäs våtmark, Oxelösund 3.6 (Tommy Knutsson).

Höst: Hanen som var på de andra lokalerna i Oxelösund rastade sedan i Kylvattendammen, Oxelösund 20.8-30.12 (Tommy Knutsson, Ulf Linnell, Lars Hansson m.fl.).

BLÅSAND *Anas penelope*

Vinterfynd är numera årliga.

1 jan-31 jan: 1 ex Brandholmens reningsverk, Nyköping 1.1-4.1 (Lennart Wahlén, Göran Andersson, Anki Gustafsson m.fl.).

1 dec-31 dec: 1 hona Svanviken, Nyköping 26.12 (Jan Sjöstedt).

SNATTERAND *Anas strepera*

Återigen ett år med flera rapporterade häckningar. Sedan 1999 har häckningar rapporterats årligen. Det är tydligt att det de senaste fem åren har skett en ökning av beståndet i rapportområdet.

1 jan-31 jan: 1 hane rastande Trosa 1.1 (Örjan Jitelius). 1 hane rastande Oxelösunds hamn, Ox-

elösund 2.1-17.1 (Jörgen Israelsson, Lennart Wahlén, Göran Altstedt m.fl.).

Häckningar: 1 par häckning Svavelgrund, Mälaren, Strängnäs 29.5 (Lars Broberg). 1 ad hona + 3 pull häckning Stärkelsedammen, SV Stigtomta, Nyköping 15.7 (Sven Jonsson). Par och 1 pull häckning Brannäs våtmark, Oxelösund 24.7 (Tommy Knutsson).

1 dec-31 dec: 1 ad hane Svanviken, Nyköping 28.12 (Nisse Nilsson). 1 ad hane rastande Nyköpings hamn, Nyköping 30.12-31.12 (Nisse Nilsson).

KRICKA *Anas crecca*

Ekeby våtmark och Gorsingeholm tycks numera vara säkra vinterlokaler för kricka.

Det har varit förvånansvärt få rapporterade häckningar av kricka under åren. Visserligen är de flesta änder anonyma under häckningstid, men rimligtvis är kricka vanligare som häckfågel än vad rapporterna visar.

(Magnus Brandel). 1 hona Tunaviken, Mörkö, Södertälje 14.12 (Stefan Clason).

AMERIKANSK KRICKA *Anas carolinensis* (6)

Rättelse: Fyndet 1993-03-21—28 1 ex hane Kyrksjön, Floda, NV Katrineholm, sista datum skall ändras till 11.4.

STJÄRTAND *Anas acuta*

Vinterfynd har blivit vanligare. Sommarfynden är sena rastare.

1 jan-31 jan: 1 ex rastande Ekeby våtmark, Eskilstuna 1.1-25.1 (Thomas Strid, Lennart Eriksson, Kent Carlsson m.fl.). 1 ad hane rastande Oxelösunds hamn, Oxelösund 3.1-4.1 (Jan Gustafsson, Janne Oldebring, Anki Gustafsson m.fl.).

20 maj-20 jul: 1 par Eckerstaviken, Yngaren, Nyköping 25.5 (Gunnar Johansson). 1 par rastande Ålsätters viltvatten, Katrineholm 28.5 (Tommy Emanuelsson).

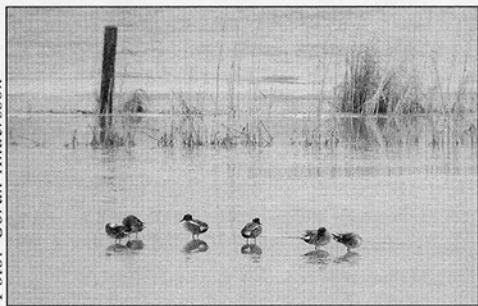
ÅRTA *Anas querquedula*

Inga rapporterade häckningar. Det finns mindre än 10 häckningar rapporterade genom åren. I övrigt fynd från 13 lokaler. De flesta fynden har varit någon enstaka dag förutom vid Ekeby våtmark och vid Långbromaden. Antalet fynd har minskat under några år.

20 maj-20 jul: 1 hane Ekeby våtmark, Eskilstuna 23.5 (Kent Carlsson). 1 hane rastande Linudden, Nyköping 27.5 (Kalle Brinell). 1 hane Hägnäsviken, Tullgarnområdet, Södertälje 29.5 (Ulf Modin). Max 2 ad hane Ekeby våtmark, Eskilstuna 29.5-31.5 (Erik Peurell, Jorma Jokinen). 4 ex lämplig biotop Långbromaden, Nyköping 30.5-28.6 (Katarina Boström, Hasse Berglund, Bertil Karlsson). 1 hane Skåra viltvatten, Hallbosjön, Nyköping 1.6 (Anki Gustafsson, Jan Gustafsson). 1 hane Näsnaren-området, Katrineholm 3.6 (Pelle Moqvist). 1 par Ålsätters viltvatten, Katrineholm 5.6-6.6 (Bengt Larsson, Hans Karlsson, Pelle Moqvist m.fl.).

SKEDAND *Anas clypeata*

Skedand ses regelbundet runt om i rapportområdet under våren. Både par och enstaka fåglar ses. Häckningar rapporteras dock inte årligen.

Krickor som väntar på islossningen
Foto: Göran Andersson

1 jan-31 jan: 2 honfärgade Ekeby våtmark, Eskilstuna 1.1-25.1 (Kent Carlsson, Jukka Väyrynen, Lennart Wahlén m.fl.). 2 ex Reningsverket, Gorsingeholm, Strängnäs 1.1-4.1 (Kent Söderberg, Magnus Brandel, Jalle Hiltunen m.fl.).

Häckningar: 1 pull häckning Ekeby våtmark, Eskilstuna 13.7 (Solveig Blomqvist). 20 ex häckningar Långbromaden, Nyköping 31.7 (Kalle Brinell).

1 dec-31 dec: 1 hane Reningsverket Gorsingeholm, Strängnäs 4.12-26.12 (Kent Söderberg, Yngve Meijer, Magnus Brandel m.fl.), samt 2 hanar den 25.12 (Magnus Brandel). 7 ex Vadsjön, Nyköping 4.12 (Jonny Werdin). 2 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 12.12 (Kent Carlsson) och 1 hona 23.12

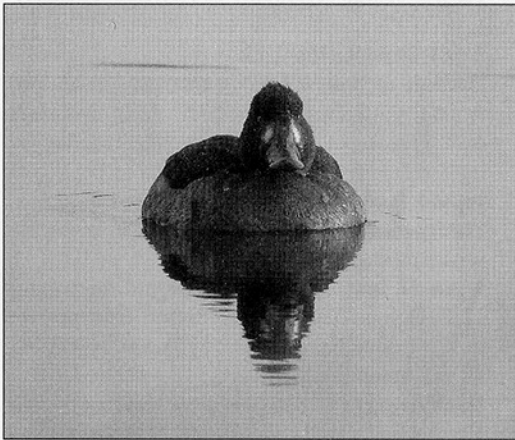

Häckningar: 1 hane upprört beteende Örstig, Nyköping 22.5 (Lennart Wahlén). 1 ad hona häckning Oxelösunds skärgård, Oxelösund 11.6 (Kalle Brinell). 9 ex häckning Västerviken, Tullgarnsområdet, Södertälje 19.7 (Bo Hellberg, Ulf Modin).

BRUNAND *Aythya ferina*

Årets enda häckning med 3 pull kommer från Vadsjön, Nyköping 17.7 (Göran Andersson). I övrigt några få fynd under häckningstid mest av hanar.

En av 30 000 viggår Foto: Göran Andersson

VIGG *Aythya fuligula*

Höst och vinter ses stora flockar vid kusten och i skärgården. De senaste åren har det skett en kraftig ökning av antalet viggår.

Under 70-talet sågs som mest 3-4 000 ex. Det ökade under 80- och 90-talet till som mest 10 000 ex. 2002 steg antalet kraftigt till ca 20 000 ex. Årets antal om ca 30 000 ex är det högsta som någonsin rapporterats.

Det är inte bara i vårt rapportområde som antalet observerade viggår under vintern har ökat. De internationella andfågelräkningarna visar även de på en tydlig ökning av antalet vigg vid midvinterräkningarna i Sverige.

Anmärkningsvärt: Max 20000 ex Örsbaken, Brannäs våtmark, Oxelösund 1.1 (Jan Sjöstedt, Stefan Berg). Max 12000 ex Femöre huvud, Oxelösund 6.1-17.2 (Jan Gustafsson, Anki Gustafsson,

Tommy Knutsson m.fl.). 5000 ex Hartsö-Enskär fstrn, Nyköping 8.1 (Ola Jonsson). Max 8000 ex Hummelvik fiskehamn, Nyköping 17.1-15.3 (Lennart Wahlén, Per Flodin, Anki Gustafsson m.fl.). Max 30000 ex rastande Örsbaken området, Nyköping 29.9-31.12 (Tommy Knutsson, Mikael Ackelman, Kalle Brinell m.fl.). 1500 ex rastande Öljaren, Vingåker 5.12 (Patrik Bergdahl). 1500 ex rastande Tunaviken, Mörkö, Södertälje 14.12 (Stefan Clason).

BERGAND *Aythya marila*

De senaste åren har precis som för vigg antalet övervintrande bergänder ökat. Flocken om 1000 ex. är troligen den största som någonsin rapporterats.

Inlandsfynd: 1 par Lilla Näsnaren, Näsnaren-området, Katrineholm 3.4 (Håkan Lernefalk). 2 hane Tandlaviken, Eskilstuna 4.5 (Kent Carlsson). 3 hona Tandlaviken, Eskilstuna 4.5 (Kent Carlsson). 1 ex Sjövikstornet, Kolsnaren, Vingåker 23.10 (Lillemor Däckfors). 2 ex Ålsätters viltvatten, Katrineholm 3.11 (Lillemor Däckfors). 1 1K Ekeby våtmark, Eskilstuna 12.12-13.12 (Kent Carlsson).

Anmärkningsvärt: Max 200 ex rastande Femöre huvud, Oxelösund 3.1-17.2 (Svante Söderholm, Lennart Wahlén m.fl.). Max 600 ex rastande Hummelvik fiskehamn, Nyköping 17.1-17.2 (Per Flodin, Tomas Stafström, Lars Hansson m.fl.). Max 400 ex rastande Strandstuviken-området, Nyköping 22.3-15.5 (Jan Sjöstedt, Torbjörn Brissman m.fl.). 100 ex rastande Strandstuviken-området, Nyköping 2.11 (Per Flodin, Göran Andersson). 200 ex rastande Romholmen, Nyköping 26.12 (Nisse Nilsson). 300 ex rastande Lastudden, Stjärnholm, Oxelösund 26.12 (Jan Gustafsson). 1000 ex rastande Strandstuviken-området, Nyköping 31.12 (Jan Sjöstedt).

EJDER *Somateria mollissima*

Enstaka fynd görs vissa år i inlandet. De flesta görs under våren.

Inlandsfynd: 6 ex rastande Hjälmaresund, Eskilstuna 22.4 (Ola Jonsson). 2 hona rastande Gimpelstenarna, Strängnäs 31.5 (Thomas Petters-

son). 1 1K hane rastande Gimpelstenarna, Strängnäs 5.11 (Kent Söderberg).

PRAKTEJDER *Somateria spectabilis* (29)
Ett ovanligt tidigt ex. De flesta ses i april eller maj.

1 fynd: 1 2K hane Lacka, Trosa 24.2 (*Pierre Stålnäbb, Jonny Werdin).

ALFÖRRÄDARE *Polysticta stelleri* (56)

Tre fynd är ett normalt antal för de senaste 10 åren.
Vår: 1 hona rastande Femörehuvud, Oxelösund (ses även vid Hummelvik, Nyköping under perioden) 11.1-2.2 (*Lillemor Däckfors, Katarina Boström, Göran Andersson m.fl.). 1 hona rastande Hartsö skärgård, Nyköping 14.4 (*Lennart Wahlén).

Höst: 1 ad hona sträckande V Ängudden, Hummelvik fiskehamn, Nyköping 7.12 (*Per Flodin, *Göran Andersson, *Jukka Väyrynen).

ALFÄGEL *Clangula hyemalis*

Något enstaka ex. ses årligen i inlandet.

Inlandsfynd: 1 hane rastande Hjälmaresund, Eskilstuna 15.11 (Kent Carlsson). 1 ex rastande Ekeby våtmark, Eskilstuna 16.11-20.11 (Lennart Eriksson, Eva-Lena Hernod).

SJÖORRE *Melanitta nigra*

Under slutet av april och början på maj kan sjöorrar ses rasta i inlandet. Vissa år ses större flockar. Årets antal är av normal omfattning.

Höstfynd är betydligt ovanligare och görs ej årligen.

1 jan-31 jan: Max 8 ex rastande Hummelvik fiskehamn, Nyköping 19.1-26.1 (Anki Gustafsson, Tommy Knutsson, Jan Gustafsson m.fl.).

20 maj-20 jul: 3 ad hanar och 6 ad honor Hartsö skärgård, Nyköping 11.7 (Lennart Wahlén). 13 ex rastande Hartsö skärgård, Nyköping 19.7 (Lennart Wahlén).

1 dec-31 dec: 1 ex Örsbaken, Brannäs våtmark, Oxelösund 7.12 (Tommy Knutsson). 1 ex sträckande SO Hartsö skärgård, Nyköping 20.12 (Lennart Wahlén). 10 ex rastande Ängudden, Hummelvik fiskehamn, Nyköping 30.12 (Nisse Nilsson).

SVÄRTA *Melanitta fusca*

Det finns ett litet men stabilt antal par som häckar. Antalet vinterfynd har som de flesta dykänder ökat. Enstaka ex. ses årligen inlandet men betydligt färre ex. än av sjöorre.

Inlandsfynd: 8 ex rastande Skundern NV Malmköping, Flen 14.5 (Jukka Väyrynen). Dessa sträckte senare på dagen mot norr.

1 jan-31 jan: 1 ex Hartsö skärgård, Nyköping 11.1 (Göran Altstedt, Bo Altstedt, Ola Jonsson m.fl.). 1 hona Hummelvik fiskehamn, Nyköping 18.1 (Lennart Wahlén).

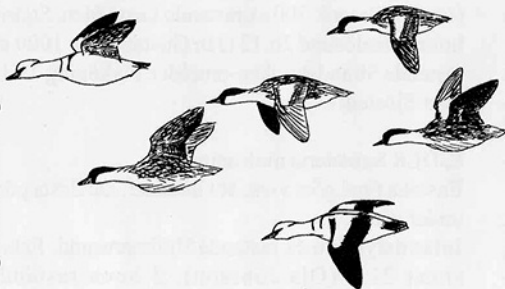
Häckningar: 1 ad hona som hade hand om 50 pull Vattungarna, Oxelösund 18.8 (Leif Nyström).

1 dec-31 dec: 2 ex rastande Örsbaken, Brannäs våtmark, Oxelösund 20.12 (Tommy Knutsson). 19 ex rastande Hartsö skärgård, Nyköping 20.12 (Lennart Wahlén). 1 ex Enskär, Nyköping 27.12 (Lennart Wahlén). 28 ex rastande Hartsö skärgård, Nyköping 30.12 (Lennart Wahlén).

SALSKRAKE *Mergus albellus*

Under senare år har antalet salskrakar ökat vintertid längs kusten. 300 ex är den största flock som har rapporterats.

Anmärkningsvärt: 300 ex Hartsö-Enskär fstn, Nyköping 8.1 (Ola Jonsson). 100 ex Lacka, Trosa 29.1 (Pierre Stålnäbb). Max 54 ex Näsnaren, Katrineholm 5.4-14.4 (Håkan Lernefalk, Pelle Moqvist). 108 ex Näsnaren-området, Katrineholm 16.11 (Håkan Lernefalk). 50 ex rastande Marsviken, Nyköping 7.12 (Per Flodin, Göran Andersson, Jukka Väyrynen). 50 ex rastande Strandstuviken-området, Nyköping 8.12 (Mikael

Sträckande salskrakar
Teckning: Anders Nothagen

Ackelman). 52 ex rastande Häggnäsviken, Tullgarns-området, Södertälje 14.12 (Ulf Modin). 35 ex rastande Lastudden, Stjärnholm, Oxelösund 26.12 (Jan Gustafsson). 40 ex Tureholmssviken, Trosa 28.12 (Sörmlandssvararen). 45 ex rastande Romholmen, Nyköping 31.12 (Nisse Nilsson).

SMÅSKRAKE *Mergus serrator*

Inga rapporter om inlandshäckningar. Några par häckar årligen i Mälaren och Hjälmaren.

Inlandsfynd: 1 honfärgad Ekeby våtmark, Eskilstuna 3.3 (Jorma Jokinen). 15 ex rastande Hjälmaresund, Eskilstuna 22.4 (Ola Jönsson). 2 ex Borsökna sjön, Eskilstuna 24.4 (Ola Jönsson). Max 5 hane Lövön, Gillberga, Eskilstuna 27.4-3.5 (Kent Carlsson). 1 par rastande Gamla tornet, Näsnaren-området, Katrineholm 1.5 (Håkan Lernefalk). 1 par Kinglöts udde, Sörfjärden, Mälaren, Eskilstuna 2.5 (Kent Carlsson). 4 hona Lövön, Gillberga, Eskilstuna 3.5 (Kent Carlsson). 1 par rastande Skundern NV Malmköping, Flen 3.5 (Jukka Väyrynen). Max 8 ex Fiskeboda-området, Katrineholm 4.5-1.6 (Håkan Lernefalk, Pelle Moqvist). 1 hane Ekeby våtmark, Eskilstuna 12.5 (Björn Jönsson). Max 3 ex rastande Fiskeboda-området, Katrineholm 25.6-1.8 (Pelle Moqvist, Lillemor Däckfors, Bengt Larsson, m.fl.).

STORSKRAKE *Mergus merganser*

De senaste åren har det mest rapporterats mindre flockar, 1000 ex. eller mindre. Förr var det inte ovanligt med flockar om flera tusen ex. En klar minskning av rastande storskrakar tycks ha skett.

Anmärkningsvärt: 500 ex Roka udd 15.4 (Kent Söderberg). 600 ex Roka udd 19.12 (Kent Söderberg).

AM. KOPPARAND *Oxyura jamaicensis* (9)

Fynden i Ålsätters viltvatten och fynden i Vadsjön rör enligt Rrk:s åsikt 4 olika individer. Rapporter till sörmlandssvararen visar att fynden överlappar varandra.

Eventuellt gjordes ett häckningsförsök i Ålsätters viltvatten. Honan sågs inte under en längre tid. Några ungar sågs dock aldrig.

Vår: 1 par lämplig biotop Ålsätters viltvatten, Katrineholm 31.5-30.6 (*Lars Johansson, *Mona Lindesvik, Patrik Bergdahl m.fl.).

Höst: 1 hane Ålsätters viltvatten, Katrineholm 6.7-30.7 (Patrik Bergdahl). 1 par Vadsjön, Nyköping 27.7-7.8 (*Sven-Olov Karlsson, *Katarina Boström, Göran Altstedt m.fl.).

[RÖDHÖNA *Alectoris rufa*] (10)

En art som inte observerats så ofta inom Sörmlands rapportområde. En helt klart utplanterad art.

Höst: 10 ex Claestorp, Östra vingåker, Katrineholm 7.10 (Bengt Larsson).

RAPPHÖNA *Perdix perdix*

Endast tre observationer av totalt 5 individer under häckningsperioden 20 maj - 20 juli. Inga rapporter om möjliga häckningar.

20 maj-20 jul: 1 par Skåra viltvatten, Hallbosjön, Nyköping 20.5 (Jan Sjöstedt). 2 honor Gesta gård, Strängnäs 23.5 (Yngve Meijer). 1 ex Claestorps viltvatten, Katrineholm 25.6 (Tommy Emanuels-son).

VAKTEL *Coturnix coturnix*

Större koncentrationer:

3 ex Sjöäng, Österåker, Vingåker 3.6-14.6 (Anne-Marie Johansson, Patrik Bergdahl, Lillemor Däckfors), max 3 hane spel/sång Bälunge k:a, Nyköping 14.7-9.8 (Leif Nyström, Lennart Wahlén, Kalle Brinell), 3 ex spel/sång Åsa Gravfält, Strängnäs 19.7-20.7 (Yngve Meijer).

Totalt 40 fynd, varav sex fynd med fler än en indi-

Amerikansk kopparand
Foto: Göran Altstedt

vid, är ett något lägre resultat än föregående år men liknande grannlandskapen. Strängnäs rapporterar rekordår för spelande vaktel.

SMÅLOM *Gavia stellata*

Drygt 130 ex sågs sträckande/rastande under våren. Ett rekordhögst antal. Betydligt mer normalt var antalet höstfynd med 16 ex. Årets vinterfynd med 19 ex var något mer än normalt. Ett inlandsfynd nämligen 1 ex Hjälmaresund, Eskilstuna 16.4 (Sten-Erik Bohlin).

Orsaken till de höga vårsiffrorna är inte helt klart. Beståndet lär inte ha ökat. Det skulle kunna bero på bättre bevakning längs kusten eller på att sträcket har gått närmare land än tidigare år. Höga vårsiffror noterades även i Stockholmstrakten. Landsort hade de högsta vårsiffrorna sedan räkningarna startades 1988.

STORLOM *Gavia arctica*

Under året har storlom inventerats i Båvenområdet. Totalt fanns det ca 80 par varav ca 20 konstaterades häcka (Båvengruppen genom Leif Carlsson). En utförligare redovisning av inventeringen kommer att publiceras senare.

I övrigt finns 10 rapporterade häckningar från Eskilstuna, Strängnäs och Flen.

1 jan-31 jan: 1 ex sträckande Gamla Oxelösund, Oxelösund 1.1 (Mathias Andersson). 2 ex Lacka, Trosa 29.1 (Pierre Stålnäbb).

1 dec-31 dec: 1 ex rastande Örstignäs, Strandstuviken-området, Nyköping 14.12 (Kalle Brinell). 2 ex rastande Örsbaken, Brännäs våtmark, Oxelösund 20.12 (Tommy Knutsson). 1 ex Femöre huvud, Oxelösund 30.12 (Thomas Larsson). 2 ex rastande Hartsö skärgård, Nyköping 30.12 (Lennart Wahlén).

SMÅDOPPING *Tachybaptus ruficollis*

Årets resultat med 10 häckningar blev ännu bättre än fjolårets 9 häckningar. Därutöver gjordes fynd under häckningstid på ytterligare 6 lokaler. Häckningarna var på följande platser: Östra Vingåkers viltvatten, Katrineholm (Håkan Lernefalk, Pelle Moqvist, Erik Peurell), Ålsätters viltvatten, Katrineholm 2 par (Daniel Lindberg),

Simsjön, Hölö, Södertälje (Lennart Wahlen, Bjarne Tuttunen, Thomas Stridh), Lina Lersjö, Södertälje (Bjarne Tuttunen), Långbromaden, Nyköping (Hasse Berglund), Vadsjön, Nyköping (Per Flodin, Göran Andersson), Oglöt, Bälunge kyrka, Nyköping (Kalle Brinell), Ekeby våtmark, Eskilstuna (Kent Carlsson) och Forsnäs viltvatten, Flen (Per Flodin).

GRÅHAKEDOPPING *Podiceps grisegena*

Under våren sträckte/rastade 28 ex. De flesta vid kusten. Totalt sträckte/rastade 44 ex under hösten. Enstaka vinterfynd görs numera årligen. De flesta görs i december.

Precis som för smålom har antalet vårfynd varit rekordhögst. Även här är skälet oklart. Någon känd ökning av beståndet har inte skett.

Finkande storlom Foto: Göran Andersson

SVARTHAKEDOPPING *Podiceps auritus*

Häckningar eller observationer under häckningstid på lokaler per kommun:

Nyköping 17 par på 9 lokaler

Katrineholm 14 par på 8 lokaler

Flen 7 par på 4 lokaler

Strängnäs 5 par på 3 lokaler

Södertälje 2 par på 2 lokaler

Eskilstuna 1 par på 1 lokal

46 par är en bra siffra och i nivå med tidigare år. Möjligen kan en viss ökning anas.

De flesta paren ses i anlagda/restaurerade småvatten. I takt med att fler småvatten anläggs kan förhoppningsvis antalet par öka.

I dec-31 dec: 1 ex rastande Enskär, Nyköping 12.12 (Lennart Wahlén).

STORSKARV *Phalacrocorax carbo*

Mycket dålig rapportering om antalet häckande par både från kusten och inlandet. Rapporter finns om observerade fåglar från flera av lokalerna i inlandet. Någon uppskattning om eventuella förändringar i beståndet är inte möjlig att göra. Troligt är dock att det inte har skett någon minskning.

GRÅHÄGER *Ardea cinerea*

Färre rapporter än föregående år. Rapporterna kommer från tidigare kända kolonier. I de kolonier som det finns rapporter från har det inte skett några större förändringar. Förhoppningsvis blir rapporteringen bättre 2004 då gråhäger är riksinventerings-art.

SVART STORK *Ciconia nigra* (17)

Årets fynd har som de allra flesta gjorts i de östra delarna av Sörmland. Bara två fynd har gjorts i de västra delarna av Sörmland. Totalt har 17 ex setts i rapportområdet.

Vår: 1 ex sågs på en mad mellan Kvegerö och Hundby, Gnesta 6.6 (*Håkan Welff och *Claes-Erik Bjällerud).

VIT STORK *Ciconia ciconia* (33)

Fyra fynd under ett år är det mesta som rapporteras. Med början under 90-talet har antalet fynd ökat. Orsaken till detta är säkerligen storkprojektet i Skåne. Antalet ex per decennium har fördelat sig enligt följande: 60-talet 4 ex, 70-talet 6 ex, 80-talet 3 ex, 90-talet 13 ex och 00-talet så här långt 7 ex. Med årets fyra ex har totalt 33 ex setts.

Vår: 1 ex rastande Floden, Katrineholm 23.5-28.5 (Håkan Lernefalk, Per Flodin, Katarina Boström m.fl.). 1 ad Gåsingeviken, Storsjön, Gnesta 24.5 (Peter Hellström). 1 ex sträckande Djulönäs, Katrineholm 2.6 (*Lars Davner). 1 ex Lilla Axmora, Runtuna, Nyköping under vecka 25 (gm Kalle Brinell).

RÖRDROM *Botaurus stellaris*

Sedan 2000 som var riksinventeringsår har antalet rapporterad tutande hanar varit 2000 145 ex, 2001 97 ex, 2002 81 ex och 2003 87 ex. Årets antal tyder på att inga större förändringar skett sedan föregående år. I Söderfjärden har dock en minskning skett från 20 ex till 16 ex.

Höst: 1 ex sträckande SV Danvik, Oxelösund 14.10 (Mikael Ackelman).

BIVRÅK *Pernis apivorus*

En markant ökning av rapporterade observationer med 51 st. under häckningstid i landskapet från föregående år. En rapporterad häckning, Brostugan Ludgo 6.7 och 13.7 (Hasse Berglund). Sträckräkning vid kusten sker även i år vid både Horns båtvarv och Bergshammar med ett tidsmässigt mer utdraget sträck än föregående år, vilket medförde att maxantalet för en dag stannade vid 20 individer 24.8.

Anmärkningsvärt: 20 ex sträckande SV Bergshammar, Nyköping 24.8 (Kalle Brinell).

BRUN GLADA *Milvus migrans* (35)

Arten fortsätter att vara årlig i landskapet sedan 1997. Med mellan en och fem rapporter per år får fyra för 2003 anses vara normalt.

4 fynd: 1 ex Horns båtvarv, Nyköping 4.5 (*Thomas Larsson, Göran Altstedt, Pekka Pulsa) och sannolikt samma fågel rastande Bergshammars västergård, Nyköping 9.5 (Kalle Brinell). 1 ex Sten-

Den vita storken vid Floden
Foto: Göran Andersson

kvistafältet, Eskilstuna 22.5-24.5 (*Kent Carlsson m.fl.). 1 ex Stenkvistafältet, Eskilstuna 6.7 (*Kent Carlsson, Bo Gustafsson).

RÖD GLADA *Milvus milvus*

Sex fynd varav de två i Strängnäs från april sannolikt är samma fågel.

Arten är på frammarsch på riksnivå. Jämfört med rekordåret 2002 då 13 fynd rapporterades är sex en minskning som förmodligen inte ska tillskrivas någon vikt. Östergötland hade istället en kraftig ökning under 2003 med 19 fynd.

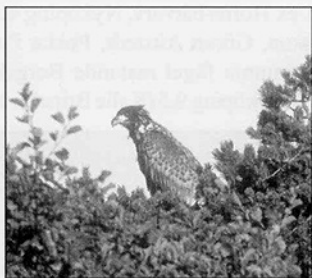
Vår: 1 ex Bärby, Fogdö, Strängnäs 21.4 (Lars Broberg). 1 ex Lännaområdet, Strängnäs 27.4 (Anders Lidholm, Göran Johansson). 1 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 16.5 (Bo Hernod, Eva-Lena Hernod). 1 ex Enstabergera, Nyköping 4.6 (Björn Kylefors). 1 ex Lästringeavfarten E4:an, Nyköping 5.6 (Ulf Staller).

Höst: 1 ex sträckande SV Skogshall, Nyköping 2.8 (Bo Altstedt).

HAVSÖRN *Haliaeetus albicilla*

Fler och fler rapporterar havsörn till Svalan och rrk, vilket är positivt. Nedan följer en redovisning per kommun.

Havsörn Foto: Göran Altstedt

Eskilstuna;

1 konstaterat misslyckad häckning (Lars Broberg, Barbro Hedström), 1 parning utan vidare information om eventuellt lyckad häckning (Barbro Hedström).

Gnesta;

1 möjlig parning bevitnad (Bertil Karlsson)

Södertälje;

6 observationer av par i lämpliga biotoper.

Katrineholm;

2 rapporter i april och maj om örnar som besökte bo.

Nyköping;

4 rapporter om örnar i lämpliga biotoper.

Strängnäs;

1 konstaterad häckning med minst en unge.

Oxelösund;

2 rapporter ifrån skärgården om örnar i lämpliga biotoper.

Under sommaren noteras fler och fler örnar i inlandet. Förr om åren har en koncentration setts runt Mälaren och Eskilstuna, men numera är arten spridd över hela inlandslandskapet.

BRUN KÄRRHÖK *Circus aeruginosus*

För denna art, och flera andra där Rrk begär in rapporter om häckningar, visar de inrapporterade fynden tyvärr inte denna sanna bilden av artens utbredning och numerär. Nu hoppas vi dock att publicering av de rapporter vi får ska uppmuntra andra att dela med sig av sina fynd så att vi så småningom ska kunna få en mer heltäckande bild. Nedan följer därför en redovisning per kommun av inkomna rapporter.

Eskilstuna/Strängnäs; Minst åtta konstaterade häckningar med totalt 17 utflugna ungar (Krister Bergh, Bo Gustafsson, Bo Hernod m.fl.). Vid Valnaren, Länna såg ett par med juvenila (flera observatörer).

Södertälje; Två häckningar runt Sandasjön, Norra Mörkö, varav en positiv med 1 unge och en misslyckad (Ulf Modin).

Katrineholm; Två stycken 1K fåglar ses vid Floden (Bert Olausson, Elsa Olausson).

Vingåker; Två stycken 1K fåglar ses vid Bålen (Lillemor Däckfors).

Nyköping; Max tre 1K fåglar flyger runt i Vadsjön (Per Flodin, Göran Andersson, Anki Gustafsson m.fl.).

Inga vinterfynd föreligger i år.

BLÅ KÄRRHÖK *Circus cyaneus*

Av de sju individer som noterades i december 2002 återfanns endast en individ under januari 2003. Återigen två sommarfynd vilket är liknande antal

som under 2000-talet. Fyndet från Vingåker den 16 juni (Robert Öhman) är ett ovanligt månadsfynd för Södermanland.

1 jan-31 jan: 1 2K hona Bälinge k:a, Nyköping 18.1-26.1 (Lennart Wahlén, Örjan Jitelius, Kalle Brinell m.fl.).

20 maj-20 jul: 1 hona Hagstamaden Torpa, Kungsör 26.5 (Roger Holmberg). 1 hane sträckande N Open, Vingåker 16.6 (Robert Öhman).

1 dec-31 dec: 1 hona Vadsjön, Nyköping 4.12 (Jonny Werdin). 1 hane Fyrsjö, Hallbosjön, Nyköping 5.12 (Sven Jonsson). 1 honfärgad Sörfjärden, Mälaren, Eskilstuna 6.12 (Leif Carlsson). 1 ad hane Marsäng, Nyköping 30.12 (Nisse Nilsson).

ÄNGSHÖK *Circus pygargus* (70)

Fem fynd är normalt numera för landskapet. Grannlandskap som Östergötland och Uppland har under senare år haft häckning av arten medan Sörmlands fynd fortfarande är av tillfällig natur.

Vår: 1 ad hane sträckande Tandlaviken, Eskilstuna 8.5 (*Leif Carlsson). 1 ex Häggånsviken, Tullgarnsområdet, Södertälje 24.5 (*Ulf Modin). 1 hane Tandlaviken, Eskilstuna 29.5 (*Kent Carlsson). 1 hane sträckande Svanviken, Nyköping 25.6 (*Jan Karlsson).

Höst: 1 1K sträckande S Marsviken, Nyköping 22.9 (*Evert Fredriksson).

DUVHÖK *Accipiter gentilis*

Samma kommentar som för brun kärrhök är giltig även här.

Två konstaterade häckningar med 3 ungar vardera i Vingåkers och Eskilstuna kommuner. Ytterligare ett känt bo besökt inom Eskilstuna där inga hökar noterades.

Duvhök är en av flera arter som noteras i stort antal under året, men där häckningsframgångar inte framkommer.

ORMVRÅK *Buteo buteo*

Trots att januari 2003 uppvisade riktig svensk vinter så blev detta historiskt sett en rekordmånad för observerade ormmvråkar - 63 fynd med totalt 107 fåglar under januari 2003. Även december uppvisar fler individer än föregående år - 57 observatio-

ner av totalt 76 individer. Anmärkningsvärt är också det markanta sydsträck som observerades längs kusten med 230 ex 30.9 Bergshamar (Kalle Brinell), 376 ex 8.10 Bergshamar (Kalle Brinell) och 363 ex 12.10 Marsäng (Anki Gustafsson, Jan Gustafsson, Thomas Larsson m.fl.).

FJÄLLVRÅK *Buteo lagopus*

56 fynd under den stränga kylan i januari 2003 med totalt 73 individer är en markant ökning mot januari 2002 då det rapporterades 18 fynd med 19 individer. Flera lokaler har mer än en fjällvråk med en topp i Stora-Malms området, Katrineholm med som mest 5 individer. Som numera brukligt är finns rapporter om sommarfynd, i år en individ på Stenkvistafälten 22.5-11.6 (Kent Carlsson). Detta lämnar endast juli utan fjällvråksobservationer under 2003. Under december finns 46 inkomna rapporter om totalt 58 individer vilket är en dubbling mot föregående år. Något som återigen bevisar att antalet övervintrande fjällvråkar ökat markant under de senaste 10 åren.

Anmärkningsvärt: 82 ex sträckande SV Marsäng, Nyköping 12.10 (Anki Gustafsson, Jan Gustafsson, Thomas Larsson m.fl.).

STÖRRE SKRIKÖRN *Aquila clanga* (6)

Södermanlands första riktigt stationära större skrikörn upptäcktes på Marsäng, Nyköping 21/9. Den ses sedan under hela dagen på olika lokaler runt Marsviken och även dagen efter.

En kuriositet var att under de första timmarna blir örnen uppskrämd ur en tall och flyger över till en ö i Marsviken när en kanotist paddlar förbi. OS-kanotisten Gert Fredriksson är ute på ett av sina träningspass.

Under september ses en större skrikörn i Västmanland (6/9), en möjlig större skrikörn i Uppland (24/9), samt en obestämd skrikörn i Tullgarn, Sörmland (24/9), vilket får ses som ett bra resultat för Mälardalen.

1 fynd: 1 ex rastande Marsäng, Nyköping 21.9-22.9 (*Thomas Larsson, Anki Gustafsson, Lennart Wahlén m.fl.).

KUNGSÖRN *Aquila chrysaetos*

Oktober månad blir en historisk sett ovanligt stark månad för kungsörnsobservationer i Södermanland, framförallt längs kusten. Det börjar med att kalla nordliga vindar pressas ner från Norrland under de första dagarna i oktober och redan den 8:e ses den första örnen.

Lördagen 11/10 uppvisar två rapporter, troligen av samma individ som på två timmar avverkade avståndet Tullgarn-Horn. Söndagen 12/10 är redan historisk. Hela 10 individer ses vid totalt 14 tillfällen. Ifrån Strängnäs rapporteras 13 kungsörnar under året, vilket är ovanligt många observationer.

FISKGIJUSE *Pandion haliaetus*

Återigen samma resonemang som för brun kärnhök och för duvhök. För en utförligare och mer korrekt bild av fiskgjusens status i rapportområdet hänvisas till en kommande artikel i Fåglar i Sörmland nr 2 2004 som sammanfattar riksinventeringen 2001. Nedan följer en redovisning per kommun. Eskilstuna/Strängnäs: Totalt 9 par runt Sörfjärden, vilket är samma antal som riksinventeringsåret 2001 (Lars Broberg). En av häckningarna i Eskilstuna misslyckad/avbruten. Ytterligare sex boplatser i Strängnäs där adulta fåglar setts under häckningstid. I Eskilstuna ytterligare fem konstaterade häckningar.

Gnesta: 1 misslyckad häckning med fynd av rester av en unge (Båvengruppen), tiggande unge hörd ur ett bo (Båvengruppen) samt ytterligare ett bo rapporterat med besök av adulta fåglar (Anders Westberg).

Nyköping: 15 konstaterade ungar (Båvengruppen, Hasse Berglund, Gunnar Johansson), två rapporter om avbrutna häckningar (Båvengruppen) samt åtta rapporter om bon som besökts av adulta fåglar (Gunnar Johansson, Lars Hansson, Göran Andersson m.fl.).

Katrineholm: Minst två ungar utflugna (Lillemor Däckfors, Gunnar Johansson), en gammal boplat besökt men boet borta. Två ytterligare observationer av adulta fåglar som besökt bo finns. Södertälje: 1 konstaterad häckning (Stefan Clason, Mats Blomstedt) samt två bon med observerade fåglar (Lennart Karlén och Lennart Magni).

Flen: 15 konstaterade ungar rapporterade. Förutom detta ytterligare tre observationer om adulta fåglar vid bon (Båvengruppen, Gunnar Johansson).

TORNFALK *Falco tinnunculus*

Liknade häckningsframgång och platser som tidigare år på 2000 talet. Eskilstuna med Brunnsta och Ekeby våtmark hade en konstaterad häckning med 2 juvenila (Mati Nömm).

Både runt Bergshammar och på Vingåkersslätten observerades ett par på vardera plats under hela häckningsperioden, men det finns inga rapporter om eventuella ungar.

Ifrån de revir som är etablerade finns rapporter året runt.

1 jan-31 jan: 1 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 2.1-7.1 (Kent Carlsson, Bo Gustafsson, Lennart Wahlén). 1 ex Brunnsta, Eskilstuna 9.1-30.1 (Lennart Eriksson). 1 hane Bergshammar, Nyköping 11.1-29.1 (Ola Jonsson, Jonny Werdin, Kalle Brinell). 1 ex Himmelsända, Eskilstuna 12.1 (Ilva Hansson). 1 hona Bälinge k:a, Nyköping 18.1 (Kalle Brinell). 1 ex Bergshammar, Nyköping 24.1 (Jan Sjöstedt).

1 dec-31 dec: 1 ex Väderbrunn, Nyköping 6.12-15.12 (Jan Sjöstedt). 1 ex Fyrjö, Hallbosjön, Nyköping 12.12 (Sven Jonsson). 1 ex Skavsta flygplats, Nyköping 12.12 (Bengt Larsson). 1 ex Bergshammar, Nyköping 13.12-17.12 (Jonny Werdin, Kalle Brinell). 1 ex Malmby, Strängnäs 26.12 (Jalle Hiltunen). 1 ex Björsundet, Sörfjärden, Mälaren, Eskilstuna 27.12 (Magnus Brandel). 1 hona Aspa, Nyköping 28.12 (Kjell Karlsson).

AFTONFALK *Falco vespertinus* (48)

Efter en tillbakagång under 2002 med endast en observation av arten ses ånyo två individer i rapportområdet, en stationär värfågel och en sträckande höstindivid.

Under tiden för vårfyndet 14-17.5 finns samtidigt aftonfalk i Skåne, Gotland, Uppland, Dalarna, Ångermanland och Öland (alla ännu ej godkända). **Vår:** 1 2K hona rastande Duvetorp, O Hällberga 14.5-17.5 (*Ilva Hansson, Lennart Eriksson, Per Flodin m.fl.).

Höst: 1 IK sträckande SV Bergshammars västergård, Nyköping 24.9 (*Kalle Brinell).

STENFALK *Falco columbarius*

Endast en tillfällig individ är rapporterad från Södermanland under häckningstid.

20 maj-20 jul: 1 hona Stenkvistafältet, Eskilstuna 24.5 (Kent Carlsson).

Anmärkningsvärt: 1 ex rastande Strängnäs 1.11 (Ruben Sven Eric Swanqvist).

PILGRIMSFALK *Falco peregrinus*

Som med kungsörn en markant ökning av fynden från tidigare år med 53 stycken. Möjlig dubbelräkning får alltid beaktas, men 2002 medförde 29 fynd. Inga tendenser till häckning är rapporterade i år. Under höststräcket också kvarvarande individer vid Strandstuviken 21-25.9 och Stenkvistafältet 22-27.9. En rekorddag 21.9 med hela sju olika individer i rapportområdet.

VATTENRALL *Rallus aquaticus*

Under januari 2003 finns endast rapporter om vattenrall ifrån Brandholmens reningsverk, Nyköping. Tre individer fanns där under december 2002, men den 1.1 hittas rester av en död vattenrall. Fram till 19.1 ses/hörs en fågel, men återfinns död utan skador denna dag.

I december noteras arten i Brannäs våtmark där minst en uppehåller sig långt in på 2004.

1 jan-31 jan: 1 ex död Brandholmens reningsverk, Nyköping 1.1 (Peter Ringqvist). 1 ex Brandholmens reningsverk, Nyköping 1.1-19.1 (Per Flodin, Kalle Brinell, Peter Ringqvist m.fl.).

1 dec-31 dec: Max 2 ex rastande Brannäs våtmark, Oxelösund 26.12-31.12 (Tommy Knutsson).

SMÅFLÄCKIG SUMPHÖNA *Porzana porzana*
Åtta fynd liknar åren under 2000-talet. Återigen fynd från nyanlagda våtmarker som exempelvis Långbromaden.

Vår: 1 ex spel/sång Ålspångaviken, Långhalsen, Flen 6.5-12.5 (Göran Andersson, Per Flodin, Katarina Boström m.fl.). 1 hane spel/sång Fårsjön, Nyköping 22.5 (Lennart Wahlén). 1 hane spel/sång Tovetorp, Långbromaden, Nyköping 29.5 (Hasse

Berglund). 1 hane spel/sång Nyckelsjön, Gnesta, Väingsö-området, Gnesta 31.5-3.6 (Lennart Wahlén, Janne Oldebring). Max 2 hane spel/sång Lövsund, Runtuna-området, Nyköping 4.6-14.6 (Kjell Karlsson, Jan Gustafsson, Anki Gustafsson m.fl.). 1 ex spel/sång Holmen, Ludgo k:a, Nyköping 11.6 (Göran Brehmer). 1 ex spel/sång Hedensö, Näshulta-området, Eskilstuna 25.6 (Patrik Bergdahl).

Höst: 1 ex spel/sång Valnaren, Strängnäs 14.7 (Jalle Hiltunen).

MINDRE SUMPHÖNA *Porzana parva* (52)

Två fynd av denna art som minskar sin fyndstatistik på riksnivå med endast två fynd totalt 2002 (inget inom rapportområdet). En viss ökning kan ses under 2003 med förekomst i Stockholm, Västmanland och Småland.

2 fynd: 1 ex spel/sång Ålsätters viltvatten, Katrineholm 22.4-24.4 (*Bernth Andersson). 1 ex spel/sång Forssjö viltvatten, Katrineholm 13.5 (*Anne-Marie Johansson).

KORNKARR *Crex crex*

Sakta ökande antal kornknarrar under 2000 talet. Två av årets lokaler, Tandlaån och Norrflänna hade under delar eller hela observationstiden två spelande individer på plats. Totalt blev det tjugo spelande hanar rapporterade från arton lokaler.

Alla fynd: 1 ex Mora by, Sundbyholm, Eskilstuna 19.5-24.5 (Barbro Hedström, Krister Bergh). 1 ex Brunnsta, Eskilstuna 21.5-23.5 (Krister Bergh). 1 ex Sätterstamaden, Nyköping 22.5-25.5 (Lennart Wahlén, Kalle Brinell). 1 ex Öknamaden, Floda, Katrineholm 25.5 (Andreas Jonsson). 2 ex Tandlaån, Husby-Rekarne, Eskilstuna 28.5-21.6 (Lennart Eriksson, Kent Carlsson, Lillemor Däckfors m.fl.). 1 ex Nyköpingsån Bönsta, Nyköping 29.5-30.5 (Katarina Boström, Anki Gustafsson, Jan Gustafsson). 1 ex Nynäs, Nyköping 8.6 (Bertil Karlsson). 1 ex Pålsundsbron, Mörkö, Södertälje 8.6-9.6 (Stefan Bengtsson, Martin Resare, Örjan Jitelius). 1 ex Bälinge k:a, Nyköping 8.6-15.6 (Bertil Karlsson, Anki Gustafsson, Jan Gustafsson m.fl.). 1 Björksund, Nyköping 13.6 (Bertil Karlsson). 1 ex Rävsviken, Katrineholm 14.6 (Pelle Moqvist, Lillemor Däckfors). 1 ex Ärby Husby-

Rekarne, Eskilstuna 14.6-22.6 (Janne Oldebring, Kent Carlsson). 1 ex Vallby, Eskilstuna 27.6 (Lennart Karlsson). 1 ex Bergshammar, Nyköping 2.7-5.7 (Kalle Brinell). 1 ex spel/sång Lövsta, Eskilstuna 6.7 (Sörmlandssvararen). 1 ex Palmtorps allé, Oxelösund 11.7-28.7 (Jan Gustafsson, Anki Gustafsson). 1 ex Runtuna-området, Nyköping 14.7 (Lennart Wahlén). 2 ex Norrlänna, Strängnäs 2.8-6.8 (Kent Söderberg, Yngve Meijer, Bernt Andersson).

RÖRHÖNA *Gallinula chloropus*

Endast tre januari fynd av arten, troligen pga av den kalla vintern. Den unga individ som återfanns död 3.2 i centrala Nyköping hade varit där sedan 14.12 2002. Även en av de övriga hittas död 25.1 vid Örsundet, Söderfjärden (Lars Broberg). Många våtmarker runt om i landskapet har fasta bestånd av rörhöns, men även små "pölar" som Svandammen i Nyköping och Anderslunds koloniområde i Nyköping har under flera år haft häckande rörhöns. Som ofta är finns få rapporter under häckningstid men när de unga börjar simma ut ur skyddande vegetation ses flera. Ända upp till 9 juvenila från två häckningar noterades i ett viltvatten sydost Ånhammar (Sven Jonsson). Totalt har 44 pull eller 1K fåglar noterats runt om i Sörmland.

STRANDSKATA *Haematopus ostralegus*

En inlandshäckning rapporterad och det på en lokal där trolig häckning även genomfördes 2002. En minskning av antalet häckningar/häckningsförsök på inlandslokaler.

Inlandshäckningar: En häckning Knispen, Yngaren, Nyköping 18.7 (Gunnar Johansson).

SKÄRFLÄCKA *Recurvirostra avosetta* (29)

Även i år observerades arten i rapportområdet. För ovanlighetens skull så blev det en inlandsobservation. En ganska nyanlagd våtmark var det som lockade ner arten. Fåglarna stannade i fyra dagar, vilket inte heller tillhör vanligheterna då det oftast brukar vara dagsbesök. Arten har setts vid 18 tillfällen (med totalt 29 fåglar). 14 tillfällen har varit vid kustlokaler och 4 vid inlandslokaler varav en är i Mälaren. Senaste observationen i inlandet är vid Rävsvikens viltvatten i Katrineholm

1997. 1979 var förra gången arten sågs i Eskilstuna kommun och då vid reningsverket. Med årets två fåglar så har tre individer setts i Eskilstuna kommun.

Vår: 2 ex rastande Ekeby våtmark, Eskilstuna 12.5-15.5 (*Ilva Hansson, Krister Bergh, Kent Carlsson m.fl.).

MINDRE STRANDPIPARE *Charadrius dubius*
Nio lokaler med fåglar där man kan anta att häckning har startat. Resultatet är skiftande då uppföljningar inte är gjorda i de olika häckningsområdena. Flera av paren hittades i grusgröpar i samband med 2003 års riksinventering av backsvala. Trots många eftersök i grusgröpar så blev årets resultat något färre hittade par än förra årets 11 par som häckade eller gjorde häckningsförsök.

FJÄLLPIPARE *Charadrius morinellus* (77)

Efter ett år utan observationer så hittades sex fåglar under hösten på två lokaler i inlandet. Lokaler som verkar dra till sig arten är nyharvade eller nyslagna åkermarker. Under år 2001 så var observationerna också på sådan mark. Årets observationer gjordes i september medan de fåglar som sågs 2001 var under maj. Observationerna av arten genom åren är väl spridda över landskapet, man kan inte dra några slutsatser var det kan vara störst chans att få se arten. Under våren är det i maj och

Foto: Göran Andersson

på höststräcket är det från slutet av juli till mitten av september som observationerna är gjorda. Åkermark som är nyharvad eller nyslagen verkar vara det man ska genomsöka för att ha goda möjligheter att hitta arten. Ofta rör sig observationerna om korta dagsbesök och sällan stannar fåglarna mer än en dag.

Höst: 2 ex rastande Vingåkerslätten, Vingåker 2.9-4.9 (Patrik Bergdahl, Lillemor Däckfors, Anne-Marie Johansson). 4 1K rastande fälten norr Lundbysjön Husby-Rekarne, Eskilstuna 13.9-14.9 (*Kent Carlsson, Lennart Wahlén).

LJUNGPIPARE *Pluvialis apricaria*

I slutet av april och början av maj samt i slutet av september och början av oktober rastade flera större flockar i rapportområdet. Omfattningen var ganska likvärdig föregående år, men den stora flocken på ca 600 ex är ovanlig i rapportområdet. Nedan presenteras flockar över 100 ex.

Anmärkningsvärt: 100 ex rastande Vingåkerslätten, Vingåker 26.4 (Lillemor Däckfors). 300 ex rastande Stockholmstorp, Larslund, Nyköping 27.4 (Karl-Erik Häger, Sven-Olov Karlsson). 100 ex rastande Bergshammar, Nyköping 29.4 (Kalle Brinell). 150 ex rastande Skåra viltvatten, Hallbosjön, Nyköping 2.5 (Per Flodin, Göran Andersson, Jalle Hiltunen). Ca 600 ex rastande Sofiebergsåsen, Eskilstuna 3.5 (Lennart Eriksson, Bo Gustafsson). Max 110 ex Gorsingeholm, Strängnäs 4.5 (Yngve Meijer). 150 ex rastande Åkers styckebruk, Strängnäs 4.5 (Jalle Hiltunen). Max 131 ex rastande Bergshammars västergård, Nyköping 29.9-30.9 (Kalle Brinell). 120 ex rastande Bergshammars västergård, Nyköping 8.10 (Kalle Brinell).

KUSTPIPARE *Pluvialis squatarola*

Alla årets inlandsfynd är från höststräcket. Många av rapporterna är från västra Mälaren samt från Hjälmarens. Totalt handlar det om 17 fynd, varav 13 gäller sträckare, av totalt 178 fåglar.

Fyndbilden påverkas stort av antalet fälttimmar på traditionella sträcklokaler. Ovanstående är en väsentlig förbättring av antalet rapporter och fåglar jämfört med förra året då endast 8 fåglar rapporterades från inlandslokaler. Inga sträckande fåglar alls rapporterades under 2002.

KUSTSNÄPPA *Calidris canutus*

Ett bra år för arten avseende inlandsobservationer. De två föregående åren så observerades 2 fåglar 2002 och inga 2001. Antalet fåglar påverkas liksom för andra sträckande vadare av väder och antalet fälttimmar på sträcklokaler.

Inlandsfynd: Totalt 37 ad sträckande SV Kvicksund-området, Eskilstuna 27.7 (Niclas Lignell, Markus Rehnberg). Totalt 52 ad sträckande SV Torshälla huvud 28.7 (Thomas Pettersson, Niclas Lignell, Markus Rehnberg). 3 ex rastande Gagnhäll, Fiskeboda-området, Katrineholm 29.7 (Pelle Moqvist, Bengt Larsson). Max 6 ex rastande Ålsätters viltvatten, Katrineholm 29.7-31.7 (Katarina Boström, Tommy Emanuelsson, Hans Karlsson m.fl.). 15 ex sträckande V Kvicksundsbron, Kvicksund-området, Eskilstuna 30.7 (Ola Jönsson). 10 ex sträckande V Gagnhäll, Fiskeboda-området, Katrineholm 3.8 (Patrik Bergdahl). 8 ex sträckande V Hjälmaresund, Eskilstuna 4.8 (Niklas Holmström).

SANDLÖPARE *Calidris alba*

Som vanligt är det ytterst skärgård som gäller för observationer av arten och endast observationer under artens höststräck. Observeras ytterst sällan på inlandslokaler och är väldigt ovanlig även på de bra vadarlokalerna utmed kusten såsom Strandstuviken och Horn i Nyköping samt Tullgarnsområdet, Södertälje.

Höst: 1 ad rastande Hartsö skärgård, Nyköping 21.7 (Lennart Wahlén). 3 ex Vattungarna, Oxelösund 2.8 (Leif Nyström). Max 7 2K+ rastande Vattungarna, Oxelösund 10.8-11.8 (Kalle Brinell, Leif Nyström). 1 ex Vattungarna, Oxelösund 18.8 (Leif Nyström). 1 1K rastande Hartsö skärgård, Nyköping 29.8 (Lennart Wahlén). 4 ex Källskären, Oxelösund 12.9 (Leif Nyström). 1 ex Enskär, Nyköping 7.10 (Kent Carlsson).

SMÅSNÄPPA *Calidris minuta*

Hela 10 fåglar observerade under året på inlandslokaler vilket är en bra siffra jämfört med 2002 då endast 2 fåglar sågs. Som de flesta andra vadararterna så har även denna art setts vid flera tillfällen än förra året, däremot så har arten setts både

under vår- och höststräcket när den rastat på eller vid viltvatten och våtmarker.

Inlandsfynd: Max 2 ex rastande Ekeby våtmark, Eskilstuna 13.5-26.5 (Katarina Boström, Peter Ringqvist, Kent Carlsson m.fl.). 2 ex rastande Ålsätters viltvatten, Katrineholm 15.5-20.5 (Lillemor Däckfors, Patrik Bergdahl, Göran Andersson). 1 ex Ålsätters viltvatten, Katrineholm 6.7 (Patrik Bergdahl). 2 ex rastande Ålsätters viltvatten, Katrineholm 7.8 (Pelle Moqvist). 1 ex rastande Skåra viltvatten, Hallbosjön, Nyköping 17.8 (Per Flodin, Göran Andersson). 1 ex rastande Ekeby våtmark, Eskilstuna 31.8 (Bo Gustafsson). 1 ex Ålsätters viltvatten, Katrineholm 21.9 (Daniel Lindberg).

SPOVSNÄPPA *Calidris ferruginea*

Förra årets enda inlandsfynd om 1 ex förbättrades väsentligt i år då det sågs 18 individer, alla under höststräcket.

Inlandsfynd: 4 ex Skåraviken, Hallbosjön, Nyköping 12.7 (Katarina Boström). 1 ex rastande Ålsätters viltvatten, Katrineholm 12.7 (Pelle Moqvist). 1 ex rastande Ålsätters viltvatten, Katrineholm 20.7-23.7 (Tommy Emanuelsson, Pelle Moqvist, Hans Karlsson m.fl.). 3 ex sträckande V Gagnhäll, Fiskeboda-området, Katrineholm 30.7 (Patrik Bergdahl). Max 3 ex rastande Vadsjön, Nyköping 31.7-2.8 (Per Flodin, Göran Andersson). 1 ex Skåra viltvatten, Hallbosjön, Nyköping 3.8 (Stefan Bengtsson). Max 2 ex rastande Ålsätters viltvatten, Katrineholm 3.8 (Pelle Moqvist, Bengt Larsson, Erik Peurell). 3 ex rastande Tynnelsö, Strängnäs 13.8 (Kent Söderberg).

SKÄRSNÄPPA *Calidris maritima*

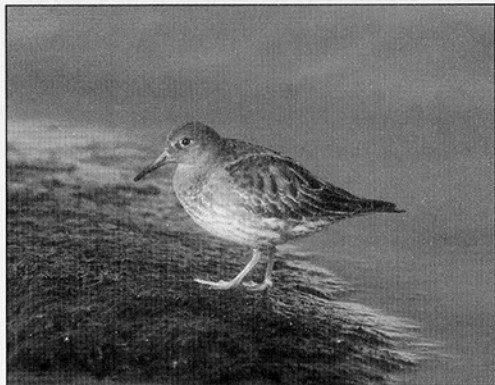
Som vanligt många observationer i ytterskärgården. Det som bröt det vanliga mönstret var att flera observationer har gjorts i innerskärgården. Flera fåglar har alltså kunnat ses från fastlandet vilket inte hör till vanligheterna. De sju fåglarna på Femörehuvud var orädda och stannade kvar under flera dagar i den extrema kyla som var då. Man kan ju anta att det berodde på att skären i ytterskärgården utanför Oxelösund hade blivit helt islagda, och att det då inte fanns några andra möjligheter att söka föda än att komma in mot land.

Vår: 2 ex Ängudden, Hummelvik fiskehamn, Nyköping 1.1 (Per Flodin, Andreas Grabs, Göran Andersson m.fl.). Max 7 ex rastande Femörehuvud, Oxelösund 2.1-5.1 (Nisse Nilsson, Lars Hansson, Örjan Jitelius m.fl.). 1 ex Hartsö-Enskär fstn, Nyköping 8.1 (Ola Jonsson). 1 ex Femörehuvud, Oxelösund 18.1-25.1 (Jan Sjöstedt, Lars Hansson m.fl.). 3 ex Lacka, Trosa 29.1 (gm Jonny Werdin). 1 ex rastande Ängudden, Hummelvik fiskehamn, Nyköping 5.2 (Lennart Wahlén). Max 30 ex rastande Hartsö skärgård, Nyköping 13.4-15.4 (Lennart Wahlén, Göran Altstedt m.fl.). Max 30 ex rastande Vattungarna, Oxelösund 22.4-18.5 (Kalle Brinell).

Höst: 7 ex Hävringe, Oxelösund 1.9 (Jonny Werdin, Pierre Stålnäbb). 1 ex rastande Skansundet, Norra Mörkö, Södertälje 14.9 (Jan Graveleij). 1 ex rastande Hävringe, Oxelösund 11.10 (Per Flodin, Lars Hansson). Max 5 ex rastande Enskär, Nyköping 15.10-18.10 (Per Flodin, Lillemor Däckfors, Lennart Wahlén m.fl.). Max 110 ex rastande Hartsö skärgård, Nyköping 2.11-30.12 (Lennart Wahlén, Janne Oldebring). Max 115 ex rastande Vattungarna, Oxelösund 17.11-29.11 (Kalle Brinell, Leif Nyström). 4 ex rastande Gräskären, Oxelösund 29.11 (Kalle Brinell). Max 9 ex rastande Enskär, Nyköping 5.12-30.12 (Lennart Wahlén).

KÄRRSNÄPPA *Calidris alpina*

Endast två flockar med mer än 100 fåglar. Förra året rapporterades även då två större flockar. En av lokalerna var även då Vattungarna, Oxelösund.

Skärsnäppa Foto: Göran Altstedt

Anmärkningsvärt: 130 ex rastande Vattungarna, Oxelösund 2.8 (Leif Nyström). 161 ex sträckande SV Hartsö-Enskär fstn, Nyköping 19.9 (Katarina Boström).

SYDLIG KÄRRSNÄPPA *Calidris alpina schinzii*
En observation av den sydliga rasen av kärrsnäppa gjordes i år. Under 1950-60 talet så antogs det att denna ras häckade i vårt rapportområde, senast 1963 på Mörkö, Södertälje. Numera så syns den i stort sett inte alls, men det kan vara så att den är förbisedd.

Anmärkningsvärt: 1 ex rastande Linudden, Nyköping 27.5 (Kalle Brinell).

MYRSNÄPPA *Limicola falcinellus*

Sju vår och tre höstfåglar. Förra året var siffrorna 4-2. I år även fynd från inlandslokaler vilket inte är så vanligt.

Vår: 1 ex Tornet, Strandstuviken, Nyköping 15.5 (Göran Altstedt). 3 ex rastande Tornet, Strandstuviken, Nyköping 24.5 (Per Flodin, Göran Andersson, Kalle Brinell). 2 ex rastande Ekeby våtmark, Eskilstuna 28.5-31.5 (Kent Carlsson, Erik Peurell, Jorma Jokinen m.fl.). 1 ex rastande Strandstuviken-området, Nyköping 1.6 (Lillemor Däckfors, Lennart Wahlén, Jalle Hiltunen m.fl.).

Höst: 1 ex Ålsätters viltvatten, Katrineholm 6.7 (Bernt Andersson). 1 IK rastande Aftonfalksängen, Strandstuviken-området, Nyköping 17.8 (Anki Gustafsson, Jan Gustafsson, Thomas Larsson). 1 ex rastande Tornet, Strandstuviken, Nyköping 22.9 (Evert Fredriksson).

DVÄRGBECKASIN *Lymnocyptes minimus*

Två vinterobservationer vilket är ovanligt. Under 2002 så fanns det observation från december, men den observationen var inte från samma lokal som årets fynd. Annars många rastande fåglar både under vår och höst. Tenderar att bli mer och mer rapporter av arten. Ökar den under sträcket eller är det bara vi ornitologer som har lärt oss var vi skall finna den under sträckperioderna? Inga rapporter om spelande fåglar under våren i år vilket det var under år 2002.

Vinter: 1 ex rast Avloppsreningsverket, Hölö, Södertälje 11.1 (Stefan Clason). 1 ex Tullgarnområdet, Södertälje 26.12 (Hasse Andersson).

ENKELBECKASIN *Gallinago gallinago*

Även detta år vinterobservationer av arten. Också under de två föregående åren har det setts enkelbeckasiner vintertid. Den lokal som det verkar finnas störst chans att få vinterobs av arten är Brannäs våtmark i Oxelösund.

1 jan-31 jan: 1 ex rastande Brannäs våtmark, Oxelösund 3.1-12.1 (Tommy Knutsson, Lillemor Däckfors, Janne Oldebring m.fl.).

1 dec-31 dec: 1 ex Nora hage, Mörkö, Södertälje 14.12 (Mats Blomstedt).

Anmärkningsvärt: 75 ex Svanviken, Nyköping 18.4 (Jan Sjöstedt). 100 ex rastande Simsjön Hölö, Södertälje 25.4 (Stefan Bengtsson).

DUBBELBECKASIN *Gallinago media* (73)

Med riktade inventeringar så hittas det spelande dubbelbeckasiner även i vårt rapportområde under vårarna. I år så fanns det minst 4 spelande fåglar, därutöver flera stötta exemplar. Under hösten två stötta fåglar. Förra våren hittades också 4 spelande individer. I år totalt 10 olika fåglar, under 2002 så var det 5 individer.

Vår: 1 ex rastande Nyköpingsån, Skavstaavfarten, Nyköping 4.5-7.5 (*Lennart Wahlén, Kalle Brinell). 1 ex spel/sång Tunaholm, Nyköping 5.5 (*Anki Gustafsson, *Jan Gustafsson). 1 ex Lacka, Trosa 6.5 (*Tommy Ubbesen). 1 ex spel/sång Stensjön, Katrineholm 8.5-16.5 (*Patrik Bergdahl, Katarina Boström, Lillemor Däckfors m.fl.). 1 ex rastande Häggnsåviken, Tullgarnområdet, Södertälje 10.5-11.5 (*Stefan Clason, Bo Hellberg, Alex Roetemeijer m.fl.). 1 ex rastande Erkan V Tuna kyrka, Nyköping 11.5 (*Lennart Wahlén). 1 ex spel/sång Svanviken, Nyköping 14.5 (*Göran Altstedt). 1 ex spel/sång Lindbacke, Nyköping 16.5-19.5 (*Ulf Andersson, Anki Gustafsson, Jan Gustafsson m.fl.).

Höst: 1 ex Horns båtvarv, Nyköping 14.9 (*Nisse Nilsson). 1 ex Horns båtvarv, Nyköping 27.9 (*Nisse Nilsson).

Tillägg för år 2000: 1 ex stött Brannäs våtmark, Oxelösund 6.5 (*Tommy Knutsson).

MORKULLA *Scolopax rusticola*

En ovanlig art under vintern. Ses då och då. Med riktade eftersök så borde den kunna hittas i våra marker under vintermånaderna i och utmed rinnande vatten.

1 jan-31 jan: 1 ex Halla-avfarten, väg 52, Binklinge, Nyköping 16.1 (Sven Jonsson).

RÖDSPOV *Limosa limosa*

En art där antalet individer skiftar mycket mellan åren. Arten har nyligen passerat hundra observerade fåglar i rapportområdet, så därför anges ingen siffra inom parantes efter det latinska namnet. Fyndet i slutet av september vid Marsäng kan mycket väl röra rasen islandica. Fynden väl spridda över rapportområdet. 5 ex under året kan jämföras med fjolårets 9 olika fåglar och 2001 så sågs ingen fågel.

Vår: 1 ex rastande Stensjön, Katrineholm 21.4-23.4 (Katarina Boström, Lillemor Däckfors, Patrik Bergdahl m.fl.). 1 ex rastande Tornet, Strandstuviken, Nyköping 21.4 (Jan Sjöstedt, Jan Gustafsson, Anki Gustafsson). Max 2 ex rastande Ekeby våtmark, Eskilstuna 17.5-1.6 (Bo Gustafsson, Krister Bergh, Kent Carlsson m.fl.).

Höst: 1 ex rastande Marsäng, Nyköping 28.9-4.10 (Mikael Ackelman, Anki Gustafsson, Arne Hellström m.fl.).

MYRSPOV *Limosa lapponica*

Liksom för flera av de övriga vadararterna så har det i år setts tämligen många fåglar under sträckperioderna och då framförallt på höststräcket. Detta hänger samman med ett intensivt sträck över mellansverige under någon veckas tid i slutet av juli i samband med kallluftsinbrott i norr och ostadigt väder i södra Sverige. Ett tämligen spektakulärt sträck startade utmed norrlandskusten och kunde sedan följas tvärs över mellansverige där Sörmland fick sin beskärda del. Fjolåret gav inga vårobservationer och endast 50 ex sträckande på en inlandslokal.

Inlandsfynd: 8 ex rastande Gorsingeholm, Strängnäs 4.5 (Björn Carlsson, Kent Söderberg, Leif Wollgård m.fl.). 1 hona rastande Svanviken, Nyköping 4.5-5.5 (Bertil Karlsson, Janne Oldebring,

Kalle Brinell m.fl.). Totalt 46 ex sträckande V Kvikksund-området, Eskilstuna 22.7 (Markus Rehnberg). 58 ex sträckande V Hjälmarsund, Eskilstuna 23.7 (Niklas Holmström). 154 ex sträckande SV Kolsundet, Strängnäs 27.7 (Björn Carlsson, Kent Söderberg). Totalt 281 ad sträckande SV Kvikksund-området, Eskilstuna 27.7 (Niclas Lignell, Markus Rehnberg). Max 20 ex rastande Ekeby våtmark, Eskilstuna 27.7 (Jorma Jokinen, Ilva Hansson). 18 ex sträckande V Gagnhäll, Fiskeboda-området, Katrineholm 28.7 (Patrik Bergdahl). 40 ad sträckande V Torshälla limpör, Eskilstuna 28.7 (Markus Rehnberg, Thomas Pettersson, Niclas Lignell). 34 ex sträckande V Kvikksundsbron, Eskilstuna 30.7 (Ola Jönsson). 35 ex sträckande SV Kolsundet, Strängnäs 6.8 (Kent Söderberg). 2 ex sträckande Forsby, kalkbrott, Vingåker 25.8 (Patrik Bergdahl).

SMÅSPOV *Numenius phaeopus*

Många rapporter om fåglar väl spridda över rapportområdet. En ökning av både antalet fåglar samt rapporter gentemot 2002.

Vår: Ett tjugotal rapporter från hela rapportområdet om sammanlagt 70-talet sträckande/rastande individer. De flesta rapporter gäller enstaka individer, men två omfattar fler än tio fåglar. 15 ex rast Ängudden, Hummelvik fiskehamn, Nyköping 17.4 (Jan Sjöstedt, Torbjörn Brissman) och 12 ex rast Tornet, Strandstuviken, Strandstuviken-området, Nyköping 29.4 (Lennart Wahlén).

Höst: Fjorton rapporter om totalt 109 individer mellan 10.7 och 14.8. Enstaka exemplar rapporteras från inlandet, men de större antalen gäller sydsträckande fåglar från kustlokaler och från Mälaren och Hjälmaren där sträckriktningen är västlig. Årets högsta noteringar är totalt 9 ex str SV Hartsö skärgård, Nyköping 19.7 (Lennart Wahlén). 30 ex str SV Kvikksund-området, Eskilstuna 27.7 (Markus Rehnberg, Niclas Lignell). 10 ex str SV Tornet, Strandstuviken, Strandstuviken-området, Nyköping 27.7 (Anki Gustafsson, Jan Gustafsson). 41 ex str V Kvikksundsbron, Kvikksund-området, Eskilstuna 30.7 (Ola Jönsson).

Storspov Foto: Göran Alstedt

STORSPOV *Numenius arquata*

Ytterligare en tillbakagång för arten som häckfågel i rapportområdet. Endast två säkra häckningar i år och inga rapporter som tyder på misstänkta häckningar. 2002 gav 5 lokaler med häckning eller misstänkt häckning.

Häckningar: En häckning (2 ad + 1 pull) Skåra viltvatten, Hallbosjön, Nyköping 8.6 (Thomas Larsson). En häckning (2 ad + 4 pull) Viby, Kjula, Eskilstuna juni-juli (Barbro Hedström, Britta och Gösta Nilsson m.fl.).

RÖDBENA *Tringa totanus*

Två revir är i stort sett samma resultat som de två föregående åren, de båda åren var det tre revir.

Inlandshäckningar: 2 ex parade sig Lida viltvatten, Flen 22.5 (Katarina Boström). 1 ex upprört beteende AI, Simsjön Hölö, Södertälje 23.6-2.7 (Bo Ljungberg).

DAMMSNÄPPA *Tringa stagnatilis* (19)

Arten börjar bli nära nog årlig numera. Två fynd i år kan jämföras med ett fynd 2002. Senast det var ett år som den saknades var 1998. Årets lokaler var nya, annars om åren har Vadsjön (4 ex) och Strandstuviken (4 ex) varit de platser som haft flest besök. De övriga lokalerna har varit Ålsätters viltvatten (3 ex), Rävsvikens viltvatten (2 ex), Skudern (2 ex) och Aspa (2 ex). Nu saknas endast fynd från de östra delarna av rapportområdet.

Fynd: 1 ex rastande Skåraviken, Hallbosjön, Nyköping 5.5 (*Katarina Boström). 1 ex rastande Ekeby våtmark, Eskilstuna 15.5-19.5 (*Katarina Boström, *Kent Carlsson, Jalle Hiltunen m.fl.).

ROSKARL *Arenaria interpres*

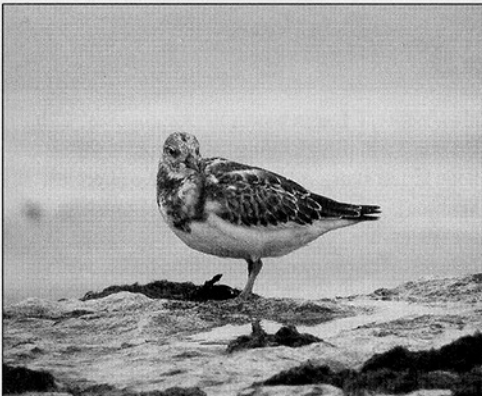
Endast en rapport om en häckning. Förra året rapporterades också bara en häckning. Det får väl anses vara en missvisande siffra. Inga inlandsobservationer i år, 2002 var det 6 ex som sågs i inlandet.

Häckningar: 1 par upprört beteende Västra Måsklubben, Oxelösund 11.6 (Kalle Brinell).

Dammsnäppan vid Ekeby Foto: Göran Andersson

Roskarl Foto: Göran Andersson

SMALN. SIMSNÄPPA *Phalaropus lobatus*

Den största flock som setts i rapportområdet rastade i Hjälmarens i år, hela 13 ex utanför Gagnhäll, vilket också blev den enda höstobservationen. I övrigt under våren 7 ex. Förra året (2002) så observerades 6 fåglar och under 2001 9 ex.

Vår: 1 ex Gåsudden, Strandstuviken-området, Nyköping 10.5 (Mikael Ackelman). 2 ex rastande Strandstuviken-området, Nyköping 15.5 (Jan Sjöstedt). 1 ex rastande Hartsö skärgård, Nyköping 19.5 (Kent Carlsson, Lennart Wahlén). 1 hona Ekeby våtmark, Eskilstuna 25.5 (Eva-Lena Hernod, Per Flodin, Lennart Eriksson m.fl.). 1 ex rastande Ålsätters viltvatten, Katrineholm 2.6-3.6 (Lennart Wahlén, Tommy Emanuelsson, Pelle Moqvist m.fl.). 1 hona rastande Stärkelsedammen, SV Stigtomta, Nyköping 18.6 (Sven Jonsson, Kalle Brinell).

Höst: 13 ex rastande Gagnhäll, Fiskeboda-området, Katrineholm 16.8 (Patrik Bergdahl, Per Flodin, Göran Andersson).

KUSTLABB *Stercorarius parasiticus*

Endast en rapport om en häckning i år. Återigen en minskning av rapporter rörande häckningar. Inga rapporter i år heller från Hjälmarens eller Mälaren, vilket innebär att det under de tre senaste åren inte setts någon kustlabbe i de stora insjöarna i vårt rapportområde.

Häckningar: 1 par upprört beteende Brändö, Präst-Uttervik, Nyköping 16.4-4.6 (Kalle Brinell).

DVÄRGMÅS *Larus minutus*

Många rapporter om fåglar såväl under vårsträcket som under hösten. Många lokaler är också representerade. Höstens sträck genom Mälaren och Hjälmarens rör minst 360 ex. Den största flocken var på 170 ex vid Fiskeboda 13.8. Inga ansamlingar i Öljaren som det var 2001 blev det i år heller, väderomständigheter styr nog sådana nedslag väldigt mycket.

SILLTRUT *Larus fuscus*

Två häckningslokaler rapporterade, båda från Mälaren. Inga rapporter från skärgården i år om häckande fåglar. Har väl också säkert drabbats av trut-

döden som börjat härja i våra vatten också. **Häckningar:** 2 par besökte bo Mariefred 1.5 och 1.6 (Johan Skutin). 15 ad par häckning Dansken, NO Ytterselö, Strängnäs 1.6 (Yngve Meijer).

VITTRUT *Larus hyperboreus* (48)

Tre fåglar under januari, och som vanligt var det från kusten observationerna kom. Förra året hade vi glädjande nog en rapport från inlandet också. Inga observationer från december. Det är inte så vanligt med decemberobservationer.

Vår: 1 2K rastande Björshults soptipp, Nyköping 5.1-12.1 (*Lennart Wahlén, Lars Hansson, Jörgen Israelsson m.fl.). 1 2K Nyköpings hamn, Nyköping 12.1-24.1 (*Jörgen Israelsson, Göran Altstedt m.fl.). 1 3K Oxelösunds hamn, Oxelösund 25.1-29.1 (*Thomas Larsson, Kalle Brinell, Lennart Wahlén m.fl.).

Kustlabbe Foto: Göran Altstedt

HAVSTRUT *Larus marinus*

En markant tillbakagång på rapporter om häckande fåglar i insjöar. Endast två häckningar i år vilket kan jämföras med förra årets 11 par som istället var ett bra rapporteringsår.

Inlandshäckningar: 1 ex besökte bo Fågelskyddsområde, norra Yngaren, Flen 13.5 (Gunnar Johansson). 2 ex häckning Tynnelsöfjärden, Strängnäs 10.6 (Kent Söderberg).

TRETÅIG MÅS *Rissa tridactyla* (40)

I samband med kraftiga ostliga vindar så finns chansen att se arten i rapportområdet, och vanligtvis är det ett par tre observerade fåglar per år.

Vår: 1 2K sträckande SO Femörehuvud, Oxelösund 1.4 (*Lennart Wahlén). 1 2K sträckande O Femörehuvud, Oxelösund 1.4 (*Lennart Wahlén).

Höst: 1 1K Enskär, Nyköping 10.10 (*Kent Carlsson, *Lennart Wahlén).

SKRÄNTÄRNA *Sterna caspia*

Ett väldigt dåligt år för arten. Flera par går till häckning men sedan störs de av predatorer, troligtvis mink, så i stort sett inga ungar kommer på vingarna (Leif Nyström i brev). För att få tillbaka ett gott häckningsutfall så måste åtgärder vidtagas såsom minkfällor mm.

Häckningar: 1 par med 2 pull, häckning, Hållen, Nyköping 16.4-4.6 (Kalle Brinell). 45 par, besökte bo, Grässkären, Oxelösund 5.6-18.8 (Leif Nyström, Kalle Brinell).

KENTSK TÄRNA *Sterna sandvicensis* (65)

Mest anmärkningsvärda är årets tre till fyra inlandsfynd. Fågeln vid Fiskeboda den 3.8 sågs först kl 17:50 vid Hjälmarensund sträckande mot Fiskeboda där den sedan sågs ca 20-25 minuter senare. Även fågeln vid Hjälmarensund 8.8 sågs senare komma förbisträckande vid Fiskeboda.

Över huvud taget ett bra år för arten i rapportområdet. Fjölåret gav inga observationer.

Höst: 1 ad sträckande SV Hartsö skärgård, Nyköping 21.7 (*Lennart Wahlén). 1 1K sträckande SV Hartsö skärgård, Nyköping 21.7 (*Lennart Wahlén). 1 ad sträckande V Hjälmarensund, Eskilstuna 3.8 (*Niklas Holmström). 1 ex sträckande Fiskeboda, Katrineholm 3.8 (Patrik Bergdahl). Ytterligare 1 ex sträckande Fiskeboda, Katrineholm 3.8 (*Patrik Bergdahl). 1 1K sträckande Hjälmarensund, Eskilstuna 8.8 (*Lillemor Däckfors). 1 1K sträckande Fiskeboda, Katrineholm 8.8 (Patrik Bergdahl). 1 ex sträckande Fiskeboda-området, Katrineholm 20.8 (*Bengt Larsson). 2 ex sträckande Ängudden, Hummelvik fiskehamn, Nyköping 23.8 (*Nisse Nilsson). 2 ex rastande Marsäng, Nyköping 8.9 (*Jan Sjöstedt, *Torbjörn Brissman).

SMÅTÄRNA *Sterna albifrons* (58)

Som vanligt några fåglar i år också. Serien för de senaste åren 2000-2003 ser ut enligt följande: 7-1-4-3. Den lokal som man har störst chans att få se en Småtärna är vid Strandstuviken och då i perioden slutet av juli och i augusti.

Höst: 1 ex Strandstuviken-området, Nyköping 25.7 (*Göran Altstedt). 1 ex rastande Torshälla limpör, Eskilstuna 28.7 (*Thomas Pettersson, *Niclas Lignell, *Markus Rehnberg). 1 ex Tornet, Strandstuviken, Nyköping 23.8 (*Ulf Andersson).

SVARTTÄRNA *Chlidonias niger*

Ett rekordår för arten i rapportområdet. De två föregående åren så var det endast 2 ex varje år som sågs. Inga rapporter om försök till häckning har gjorts.

Vår: 1 ex Svanviken, Nyköping 4.5 (Göran Andersson) och möjligen samma individ 1 ex Svanviken, Nyköping 4.5 (Torkel Pettersson, Anki Gustafsson, Lennart Wahlén m.fl.). 3 ex Gamla tornet, Näsnaren-området, Katrineholm 5.5 (Bengt Larsson, Jan Sjöstedt, Lillemor Däckfors). 1 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 8.5 (Kent Carlsson, Jorma Jokinen). 1 ex Sjövikstornet, Kolsnaren, Vingåker 8.5 (Patrik Bergdahl). 2 ex Vadsjön, tornet, Vadsjön, Nyköping 9.5 (Göran Altstedt). 1 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 25.5 (Eva-Lena Hernod, Bo Hernod, Lennart Eriksson m.fl.). 1 ex Dragsjön, Eskilstuna 24.6 (Patrik Bergdahl).

Svarttärna Foto: Göran Altstedt

Höst: Förutom 1 ad rast Marsviken, Nyköping 4.7 (Jan Gustafsson, Anki Gustafsson) gäller övriga höstrapporter väststräckande eller rastande fåglar från Mälaren och Hjälmaren mellan 26.7-16.8. 5 ex Torshälla huvud 26.7 (Björn Fors). 7 ex rast Torshälla limpor, Eskilstuna 28.7 (Thomas Pettersson, Niclas Lignell, Markus Rehnberg). 2 ex str V Kviksund, Eskilstuna 10.8 (Markus Rehnberg). 4 ex 31.7 och 1 ad 14.8 Hjälmaresund, Eskilstuna (Niklas Holmström). Från Gagnhäll, Fiskeboda, Katrineholm rapporteras 3 ex 1.8, 1 ex 8.8, tot. 15 ex 13.8, 12 ex 14.8, 2 ex 15.8 och 2 ex 16.8 (Patrik Bergdahl, Lars Davner, Göran Andersson m.fl.).

VITVINGAD TÄRNA *Chlidonias leucopterus* (2)
Det andra fyndet i rapportområdet blev i Marsviken, Nyköping. En fågel kom inflygande in i den inre delen av viken på sena kvällen (vid 20.40) och jagade en kort stund över vattenytorna för att sedan röra sig utåt i viken och därefter försvinna. Fågeln sträckte sannolikt vidare efter det korta besöket. Det förra fyndet var 1991-08-22 vid Tullgarn, Trosa.

Höst: 1 ad rastande Marsviken, Nyköping 4.7 (*Jan Gustafsson, *Anki Gustafsson).

Mer om artens uppträdande i Sverige i en kommande "Dags för..." artikel i FiS.

SILLGRISLA *Uria aalge*

Från och med i år så tar vi in rapporter om möjliga häckningar också, förut begärde vi endast säkerställda häckningar. Detta gör att en jämförelse med förra året kan göras då en uppskattning gjordes på grundval av hur många fåglar som sågs vid Källskären. Förra året gjordes en uppskattning på ca 400 par baserat på att man såg ca 800 ex vid Källskären. Årets räkning visar på drygt 1000 par vid Källskären.

Möjl. häckningar: 1046 ad par lämplig biotop Källskären, Oxelösund 1.7 (Leif Nyström, Kalle Brinell). 2 ad par lämplig biotop Grässkären, Oxelösund 1.7 (Leif Nyström, Kalle Brinell).

TORDMULE *Alca torda*

Precis som för sillgrissla så tar vi från och med i år in rapporter om möjliga häckningar också, förut

alltså endast säkerställda häckningar. Några få par har lyckats få ungar i Hartsöarkipelagen. I övrigt har vi genom inventering i skärgården fått in ca 1200 par i Oxelösunds skärgård, vilket är glädjande höga siffror. Häckningsutfallet vet vi dock lite om. Inga rapporter från övriga delar av skärgården om par i lämplig biotop.

Häckningar: 7 pull ringmärkta Hartsö skärgård, Nyköping 11.7 (Lennart Wahlén). 4 pull ringmärkta Hartsö skärgård, Nyköping 19.7 (Lennart Wahlén). Se även rapporten från Hartsö-Enskär fstn i FiS nr 1 2004 sid 18.

Möjl. häckningar: 717 ad par lämplig biotop Källskären, Oxelösund 1.7 (Leif Nyström, Kalle Brinell). 249 ad par lämplig biotop Grässkären, Oxelösund 1.7 (Leif Nyström, Kalle Brinell). 100 ad par lämplig biotop Åkubbarna, Oxelösund 1.7 (Leif Nyström, Kalle Brinell). 72 ad par lämplig biotop Vattungarna, Oxelösund 1.7 (Leif Nyström, Kalle Brinell). 61 ad par lämplig biotop Hävringe, Oxelösund 1.7 (Leif Nyström, Kalle Brinell). **1 dec-31 dec:** 1 ex Enskär, Nyköping 27.12 (Lennart Wahlén). 1 ad rastande Enskär, Nyköping 30.12 (Lennart Wahlén).

TOBISGRISLA *Cephus grylle*

Genom inventeringen i skärgården har vi även fått en del siffror av denna art. Ca 160 par är rapporterade. Arten tillhör artdatabankens rödlista så vi hoppas kunna få in fler rapporter om par i lämplig biotop. Vi får hoppas att det blir så efterhand.

Möjl. häckningar: 300 ex lämplig biotop Hävringe, Oxelösund 29.3-1.7 (Kalle Brinell, Jonny Werdin, Leif Nyström m.fl.). 2 par lämplig biotop Måsklabbarna, Gullängsberget, Nyköping 16.4-4.6 (Kalle Brinell). 4 par lämplig biotop Rödgrunden, Nyköping 16.4-4.6 (Kalle Brinell). 1 par lämplig biotop Risskären, Nyköping 16.4-4.6 (Kalle Brinell). 1 par lämplig biotop Hällen, Nyköping 16.4-4.6 (Kalle Brinell). 2 ad par lämplig biotop Källskären, Oxelösund 1.7 (Leif Nyström, Kalle Brinell). 3 ad par lämplig biotop Grässkären, Oxelösund 1.7 (Leif Nyström, Kalle Brinell). **Anmärkningsvärt:** 35 ex Femörehuvud, Oxelösund 24.4 (Sven-Olov Karlsson, Thomas Larsson).

SKOGSDUVA *Columba oenas*

I stort sett alla inkomna rapporter om häckningar rör troliga häckningar. Framförallt kommer rapporterna om häckningslokaler från Eskilstuna området, liksom i fjol. Återigen en röddataart där vi skulle önska en bättre rapportering. Ge akt på spelande fåglar. Arten är fåtalig som övervintrare och sannolikt är det inga rena övervintrare som rapporterades utan sådana som är på väg åt söder. Under 2002 så var tendensen densamma att det inte var några övervintrare utan fåglar som rörde sig på väg söderut.

1 jan-31 jan: 1 ex rastande Västerljug, Trosa 18.1 (Lennart Wahlén).

Troliga häckningar: 13 lokaler från Eskilstuna.

1 dec-31 dec: 2 ex sträckande SV Örsbaken, Brannäs våtmark, Nyköping 20.12 (Tommy Knutsson).

Ringduva

Foto: Göran Andersson

RINGDUVA *Columba palumbus*

Är numera en regelbunden övervintrare i rapportområdet. Numera inte bara enstaka fåglar utan allt som oftast flockar med upp till 30 ex. Många av fåglarna i januari är sådana som är rapporterade redan från december 2002.

1 jan-31 jan: Max 3 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 1.1-3.1 (Lennart Eriksson, Leif Carlsson, Hjördis Carlsson m.fl.). Max 30 ex rastande Rothoffsparken, Eskilstuna, Eskilstuna 1.1-7.2 (Kent Carlsson, Leif Carlsson, Lennart Wahlén m.fl.). 1 ex Malmby, Strängnäs 1.1-4.1 (Jalle Hiltunen). 2 ex Bara, Oxelösund 1.1-6.1 (Jan Gustafsson, Anki Gustafsson, Tommy Knutsson). 1 ex Nyköpings stad, Nyköping 2.1-11.1 (Jan Gustafsson, Anki Gustafsson, Torkel Pettersson m.fl.). 1 ex Roka udd, Strängnäs 5.1 (Kent Söderberg).

Max 21 ex rastande Slottsparken, Tullgarnområdet, Södertälje 5.1-15.1 (Ulf Modin). 1 ex Skivlingvägen, Nyköpings stad, Nyköping 18.1-16.2 (Torkel Pettersson). 1 ex Kafjärden, Eskilstuna 19.1 (Leif Carlsson). 6 ex Lasarettområdet, Nyköping 23.1 (Jonny Werdin).

1 dec-31 dec: Max 30 ex rastande Frösäng, Oxelösund 6.12-28.12 (Tommy Knutsson, Tommy Karlström, Mathias Andersson). 1 ex rastande Källvik, Trosa 27.12 (Lennart Wahlén).

TURKDUVA *Streptopelia decaocto*

Endast ca 10 revir rapporterade vilket är en liten minskning från fjolårets 13 revir. Minskar arten i rapportområdet eller är det bara rapporteringen som minskar? Under riksinventeringen för några år sedan så fanns det mer revir i Nyköping än vad som är rapporterat för hela rapportområdet i år.

TURTURDUVA *Streptopelia turtur* (44)

Arten är ej årlig i rapportområdet. Fyndbilden för de 10 senaste åren (inkl i år) är: 1994-2 ex, 1995-0 ex, 1996-1 ex, 1997-2 ex, 1998-1 ex, 1999-2 ex, 2000-1 ex, 2001-1 ex, 2002-0 ex, 2003-2 ex. Dessa fynd är i de flesta fall från kusten, endast 2 ex från inlandet.

Vår: 1 ad rastande Litselby gård, Nynäs 6.5 (*Lennart Wahlén). 1 ex Lövsund, Runtuna-området, Nyköping 8.6 (*Thomas Larsson).

BERGUV *Bubo bubo*

I stort sett samma rapporteringsresultat som från 2002 då det var 19 revir att jämföra med 18 revir i år. Antalet par är säkerligen högre än vad som rapporterats och vi skulle vilja uppmana till en bättre rapportering av ropande uvar så att vi kan få en bättre bild av arten i rapportområdet. Observera att arten är skyddad så ingen lokal sprids till allmänheten.

Vår:

Strängnäs: 1
Södertälje: 2
Nyköping: 6
Katrineholm: 4
Gnesta: 1
Flen: 1
Eskilstuna: 3

Höst: 1 ex Bransthäll, Nyköping 15.10 (Jan Sjöstedt). I november ett ex ifrån Storsjön, Gnesta.

SLAGUGGLA *Strix uralensis* (4)

En fågel rapporterad från de norra delarna (Eskilstuna) av rapportområdet. Detta är det 4:e fyndet för rapportområdet. Senast den sågs i området var också i Eskilstuna 1991, och innan dess 1989 också i Eskilstuna. Det första fyndet för rapportområdet var från 1972 i Södertälje. Arten finns ju som häckfågel på den norra sidan av Mälaren, men den är ju också en typisk stannfågel. Trots detta så händer det vissa år att fåglar rör sig söderut under hösten, ofta under sådana betingelser så bedriver arten jakt från stolpar och liknande i skymningen.

Höst: 1 ex N Elofsnäs, Eriksnäs, Eskilstuna 5.12 (*Leif Carlsson).

Strängnäs; 6-2

Eskilstuna; 6-21

Flen (Malmköping); 8-2

Katrineholm; 3-6

Vingåker; 3-0

Södertälje; 1-0

Trosa; 0-1

Ett vinterfynd i år, arten försöker vissa år att övervintra.

1 dec-31 dec: 1 ex Skavsta flygplats, Nyköping 29.12 (Jukka Väyrynen).

JORDUGGLA *Asio flammeus*

Liksom förra året så observerades en fågel vid Gorsingeholm, Strängnäs i början av sommaren. I år endast några få dagar, förra året under hela juni. Inga tecken på häckning i år heller. I övrigt sju vårobservationer och en höstobservation. Fyndet i februari är sannolikt en tidig vårsträckare. Totalt nio olika fåglar är något sämre än förra årets 14 fåglar.

Vår: 1 ex Sjösa-området, Nyköping 15.2 (Bengt Bengtsson). 1 ex rastande Stensjön, Stora Malmområdet, Katrineholm 11.4-24.4 (Göran Andersson, Per Flodin, Hans Karlsson m.fl.). 1 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 12.4-19.4 (Ilva Hansson, Jorma Jokinen, Krister Berg). 1 ex rastande Skåraviken, Hallbosjön, Nyköping 18.4 (Lennart Wahlén). 1 ex rastande Marsång, Nyköping 2.5 (Anki Gustafsson, Jan Gustafsson). 1 ex Älsätters viltvatten, Katrineholm 12.5 (Bernt Andersson). 1 ex Brobyviken, Eskilstuna 30.5 (Pontus Lindberg). 1 ex Gorsingeholm, Strängnäs 1.6-3.6 (Staffan Hellbom, Yngve Meijer, Janne Oldebring m.fl.).
Höst: 1 ex Hävringe, Oxelösund 11.10 (Per Flodin).

PÄRLUGGLA *Aegolius funereus*

En glädjande ökning av ropande pärlugglor i år. I år 8 ropande mot förra årets 4 under våren. Vi får hoppas att detta kan bli ett tredebrott.

Möjl. häckningar: 1 hane spel/sång Gälkhyttedammen, Nyköping 3.3 (Lennart Wahlén). 1 ex spel/sång Aborrtorp, Bötesmossen, Nyköping 9.3-1.5 (Jan Gustafsson, Anki Gustafsson, Jan Sjöstedt m.fl.). 1 hane spel/sång Pilthytte-

Slaguggla. Foto: Göran Alstedt

HORNUGGLA *Asio otus*

65 häckningar rapporterade vilket är en ökning från 2002 då 53 häckningar rapporterades. Fördelningen under de två åren har varit i respektive kommun (första siffra 2002 och andra siffran 2003):

Nyköping; 20-25

Gnesta; 6-7

dammen, Nyköping 9.3 (Jan Gustafsson, Anki Gustafsson). 1 hane spel/sång Brogetorp, Nyköping 9.3 (Anki Gustafsson, Jan Gustafsson). 1 ex spel/sång Åkers styckebruk, Strängnäs 13.3-16.3 (Staffan Hellbom, Jalle Hiltunen). 1 ex Nykvarn 16.3 (Janne Oldebring). 1 ex spel/sång Ånga, Nyköping 30.3 (Göran Altstedt). 1 ex spel/sång Djupvik, Katrineholm 20.4-21.4 (Pelle Moqvist, Anne-Marie Johansson).

NATTSKÄRRA *Caprimulgus europaeus*

Glädjande många spelande fåglar rapporterade i år med 55 spelande mot 49 förra året. Därutöver 4 fåglar under juli och augusti. Under de senaste åren har antalet spelande fåglar varit runt 50 ex. I och med de riktade rundorna efter nattskärria i storskogarna så hittas det många spelande ex. I Nävekskogarna, Nyköping så hördes under en natt 17 olika fåglar, och då får man vara medveten om att man inte kan täcka hela området genom den bilkörning som görs på endast de vägar som är tillåtna för biltrafik.

KUNGSFISKARE *Alcedo atthis*

Inga rapporter om häckande fåglar vilket nu har varit fallet i flera år i rad. Däremot så har det blivit regelbundet med övervintrande fåglar eller fåglar som gör försök till övervintring. Lokaler där man kan få se fåglar under vintern är vid de olika reningsverken i rapportområdet. Några av januarifyndet är fåglar som är kvar sedan förra årets december. Under hösten ses flera fåglar i kustbandet när de rastar. Se även FiS nr 2 2003 sid 18.

Vår: 1 hona rastande Brandholmen, Nyköping 1.1 (Peter Ringqvist, Stefan Berg). 1 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 1.1-3.1 (Kent Carlsson, Lennart Eriksson). 1 ex Sigtunaån, Gnesta kommun 2.1-5.1 (Bertil Karlsson, Stefan Clason, Lennart Wahlén m.fl.). 1 ex Gorsingeholm, Strängnäs 28.4 (Staffan Hellbom). 1 ex Länna bruk, Strängnäs 10.5 (Bernt Andersson). 1 ex Tandlaviken, Eskilstuna 15.6 (Patrik Bergdahl).

Höst: 1 ex rastande Ljungholmen, Oxelösund 5.9 (Stig Larsson). 1 ex rastande Brannäs våtmark, Oxelösund 6.9 (Tommy Knutsson). 1 ad hane rastande Svanvikens plattform, Nyköping 22.9 (Lennart Wahlén).

1 ex sträckte V Häggånsviken, Tullgarnområdet, Södertälje 5.10 (Bo Hellberg). 1 ex rast Brannäs våtmark, Oxelösund 9.10 (Lennart Wahlén). 1 ex rast Berga viltvatten, Vingåker 10.10 (Patrik Bergdahl). 1 ex Nibble, Ytterjärna, Södertälje 12.11 (Lennart Magni). 1 ex Brandholmens reningsverk, Nyköping 30.11 (Göran Andersson, Per Flodin). 1 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 20.12 (Bo Hernod, Eva-Lena Hernod).

Nattskärria Foto: Göran Andersson

HÄRFÅGEL *Upupa epops* (64)

Även i år ett fynd av arten och som vanligt sker många av fynden av ickeskådare. Tiden för fyndet är också det när det är störst chans för upptäckt av rastande fågel.

Vår: 1 ex Näsby fotbollsplan, Sättersta, Nyköping 3.5 (gm Ola Jonsson)

GÖKTYTA *Jynx torquilla*

Ca 66 rapporterade ropande fåglar från nästan lika många lokaler. En minskning från förra året då ca 80 revir rapporterades. I de norra delarna av rapportområdet så bedrivs några holkprojekt med lyckade resultat. Se FiS nr 1 2003 sid 16.

GRÅSPETT *Picus canus* (21)

Nu flera år i rad med arten i rapportområdet. Uppspikad talg eller liknande gör att chansen att få se arten vid sitt fågelbord ökar. Fyndet vid Österby kan mycket väl röra samma hona som setts på lokalen under flera år, men utan säkerställda individuella kännetecken så betraktar vi den som en ny

individ. Under 2002 så sågs honan under januari vid Österby. Fynd 19-21 i rapportområdet.

Vår: 1 hona rastande Bodahill Österåker, Vingåker 9.3-16.3 (*Patrik Bergdahl, Lillemor Däckfors, Göran Andersson m.fl.). 1 hane spel/sång Bodahill Österåker, Vingåker 13.3-14.3 (*Patrik Bergdahl).

Höst: 1 ex hona Österby, Råby-Rekarne, Råby-Rekarne området, Eskilstuna 28.10-24.12 (Bo Gustafsson).

MINDRE HACKSPETT *Dendrocopos minor*
94 revir rapporterade vilket är så gott som samma antal som förra året då 95 revir rapporterades. Vi får hoppas att rapporteringsinsatsen fortsätter så att vi om några år kan dra slutsatser om hur många revir det finns i rapportområdet.

Mindre hackspett

Foto: Göran Andersson

TRETÅIG HACKSPETT *Picoides tridactylus*
Vårobservationer i samma nivå som förra året. Under hösten två observationer vid Brannäs våtmark. Vi får se om detta kan leda till fler noteringar av arten under det kommande året. Det sågs även en fågel på denna lokal under 2002. Glädjande är också det par som sågs vid Nynäs under våren. Det som är negativt är att i år så finns det inga observationer alls från Skiren/Kvicken i Eskilstuna. Där har ju varit en säker plats för arten under många år även om den har fört en tynande tillvaro där. Man kan ju hoppas att det finns enstaka par i stora skogsområden som inte besöks av fågelskådare.

Vår: 1 ex Kärrboda, Nyköping 31.3 (Jonny Werdin). 1 ex spel/sång Ålbäck, Nyköping 21.4-22.4 (Jan Gustafsson, Anki Gustafsson, Lennart

Wahlén). 1 ad par lämplig biotop Nynäs 17.5 (Göran Altstedt).

Höst: 1 ex lämplig biotop Brannäs våtmark, Oxelösund 9.10 (Lennart Wahlén). 1 ex sträckande SV Marsäng, Nyköping 14.10 (Thomas Larsson). 1 hona Brannäs våtmark, Oxelösund 2.11 (Tommy Knutsson).

SÅNGLÄRKA *Alauda arvensis*

Några vinterobservationer rör möjligen fåglar som är på sträck.

1 jan-31 jan: 1 ex Stora Marsängs gård, Nyköping 17.1 (Göran Altstedt).

1 dec-31 dec: 1 ex rastande Branthäll, Nyköping 14.12 (Kalle Brinell). 1 ex sträckande SV Örsbaken, Brannäs våtmark, Nyköping 23.12 (Tommy Knutsson).

BERGLÄRKA *Eremophila alpestris* (63)

Två vårfåglar samt 4 under hösten är ett bättre resultat än under de senaste åren. Kust och skärgårdsobservationer är det vanligaste för arten.

Vår: 1 ex sträckande N Hävringe, Oxelösund 14.4 (*Jonny Werdin). 1 ex rastande Buskhyttans gård, Nyköping 21.4 (*Torbjörn Brissman).

Höst: 1 ex rastande Tornet, Strandstuviken, Nyköping 1.11 (*Jan Sjöstedt). 3 ex rastande Stora Garkast, Hartsö skärgård, Nyköping 22.11 (*Lennart Wahlén).

Tillägg 1978: Ett ex 26.4 Strandstuviken, Nyköping (*Leif Nyström).

BACKSVALA *Riparia riparia*

Riksinventeringen av backsvala i Sörmlands rapportområde gav följande resultat:

Omkring 200 mer eller mindre lämpliga lokaler har besökts av åtminstone 30 personer. Resultatet har generellt upplevts som magert. På endast 23 lokaler har häckning konstaterats av sammanlagt 1320 par. Samtliga lokaler är kända sedan tidigare och utgörs av aktiva sand-/grustag. Ett flertal gamla till synes lämpliga lokaler saknade indikationer på häckning. Häckningslokalerna är relativt väl fördelade över rapportområdet. Endast från Gnesta och Oxelösunds kommuner saknas rapporter om backsvalhäckningar. De 23 kolonierna höll i genomsnitt 57 par och störst var kolonin i

Skinnarhagens sandtag vid Ludgo kyrka med 200 par.

Resultatet på minst 1320 häckande par inom rapportområdet ska ställas i relation till det från Atlasinventeringen under 1970 och -80 talet då man uppskattade att det fanns omkring 2000 par i rapportområdet, således en minskning med omkring 34 %. Lokalt stöd för denna uppskattning finns från Eskilstuna kommun där en inventering 1989 gav ett resultat på 550 par, vilket ska sättas i relation till årets 175. En dramatisk minskning med närmare 70 % på mindre än 15 år. De främsta orsakerna till minskningen bedöms vara ett minskande antal aktiva täkter och återställningen av sådana (utslätning av kanter och plantering av fr.a. tall). Detta till trots saknades arten i ett par aktiva täkter som under den senaste tioårsperioden hållit backsvalehäckningar. Se även sammanställning av riksinventering i FiS nr 1 2004 sid 4.

STÖRRE PIPLÄRKA *Anthus richardi* (7)

Rapportområdets sjunde fynd kom på en väntad lokal och under en tid som är vanlig för arten i området. Det är sex fynd under september och ett fynd i oktober av de sju fynden. Det första fyndet är gjort på Marsäng, Nyköping den 19 september 1989 (var kvar på lokalen fram till den 23 september). Sedan är fynden: 25.9 1993 Horn, Nyköping, 27.9 1998 Marsäng, Nyköping, 5.9 1999 Mörkö, Södertälje, 23.10 2000 Horn, Nyköping (en sträckande fågel), 19.9 2002 Enskär, Nyköping. Alla fynd

Skärpiplärka Foto: Göran Andersson

utgör rastande fåglar förutom fyndet i oktober vilket var en sträckobservation. Under perioden 19-27 september verkar chanserna vara störst av man kan hitta en Större piplärka i vårt rapportområde, samt att det är en kustlokal med betade strandängar.

1 fynd: 1 ex rastande Häggånsviken, Tullgarnsområdet, Södertälje 28.9 (*Stefan Clason, *Mats Blomstedt).

ÄNGSPIPLÄRKA *Anthus pratensis*

Några sena observationer gjordes av arten denna säsong. Fyndet vid Ekeby av två fåglar är ovanligt, annars brukar det endast röra sig om fynd av en samma ex under vintern. En av dessa fåglar konstaterades övervintrade på lokalen då det finns rapporter från 2004 på rapportsystemet Svalan. Fyndet vid Björshult utgör nog en fågel som försökte övervintra, efter detta fynddatum så finns det inga mer observationer av fågeln. Endera så drog den vidare eller så blev den föda åt någon hök. Arten övervintrar inte årligen i rapportområdet och det är inte varje år som det ses fåglar i rapportmånaderna januari och december.

1 dec-31 dec: 1 ex sträckande SV Palmtorps allé, Oxelösund 7.12 (Jan Gustafsson). 1 ex rastande Enskär, Nyköping 12.12 (Lennart Wahlén). 2 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 23.12 (Magnus Brandel). 1 ex Björshults soptipp, Nyköping 28.12 (Tommy Karlström, Mathias Andersson).

RÖDSTRUPIG PIPLÄRKA *Anthus cervinus*

Endast två vårobservationer av arten. Ett tidigt aprilfynd vilket inte är vanligt, men det sker då och då. Fyndet gjordes på en stubbåker där den höll ihop med en stor flock med rastande ängspiplärkor. Arten är rapporteras inte årligen från våren.

1 feb-20 jul: 1 ex rastande Palmtorps allé, Oxelösund 19.4 (Jan Gustafsson, Anki Gustafsson). 1 ex sträckande Örsbaken, Brannäs våtmark, Nyköping 2.5 (Tommy Knutsson).

SKÄRPIPLÄRKA *Anthus petrosus*

Dåligt med häckningsrapporter, men detta speglar nog inte den verklighet som är. Sannolikt finns det ytterligare par i skärgården. Några inlandsfynd görs så gott som årligen.

Inlandsfynd: 1 ad rastande Lundby grusgrop, Husby-Rekarne, Eskilstuna 10.5 (Kent Carlsson). 1 ex rastande Lilla Kungsladugården, Nyköping 13.9 (Jonny Werdin). 1 ex rastande Ekeby våtmark, Eskilstuna 21.9-28.9 (Bo Hernod, Eva-Lena Hernod, Jorma Jokinen m.fl.).

Häckningar: 5 ex revir Hävringe, Oxelösund 29.3 (Lennart Wahlén).

GULÄRLA *Motacilla flava*

Endast fem häckningar rapporterade. Förra året rapporterades åtta häckningar, vilket redan då antogs vara en mycket dålig rapportering av häckande fåglar. Men är nu verkligheten som antalet rapporter antyder så kommer arten snart nog inte finnas kvar som häckare i rapportområdet.

Häckningar: 1 par upprört betende Örstig, Nyköping 22.5 (Lennart Wahlén). 3 par häckning Lövsund, Nyköping 8.6 (Kjell Karlsson). 1 häckning Ekeby våtmark, Eskilstuna juli (Björn Fors).

FORSÄRLA *Motacilla cinerea* (32)

Fågeln vid Ekeby våtmark kvar sedan december 2002. Totala antalet fåglar förändras därmed inte. Fågeln vid de fem andra lokalerna är rastande fåglar. Under de senaste åren så har antalet observationer ökat. Arten häckade i Eskilstunaområdet under 2001. Däremot så konstaterades inga häckningar under 2002 eller 2003. Vi får väl se om den kan etablera sig som häckfågel eller om det bara är en tillfällig uppgång.

Vår: 1 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 1.1-7.1 (*Kent Carlsson, Lennart Wahlén, Göran Andersson).

Höst: 1 hona Länna bruk, Strängnäs 13.7-14.7 (*Stefan Clason, Katarina Boström, Kent Söderberg). 1 ex rastande Enskär, Nyköping 21.7-26.7 (*Lennart Wahlén, Göran Altstedt). 1 honfärgad Rosenfors, Skogstorp, Eskilstuna 15.8-10.9 (*Bo Gustafsson, Björn Jönsson, Kent Carlsson m.fl.). 1 1K rastande Tornet, Strandstuviken, Nyköping 17.8 (*Thomas Larsson, Göran Andersson, Per Flodin m.fl.). 1 ex Hävringe, Oxelösund 11.10 (*Bertil Karlsson, *Lars Hansson).

SIDENSVANS *Bombycilla garrulus*

Ett par rapporter om större flockar än 1000 ex.

Nästan varje år så ses det några större samlingar. Under hösten så saknades rönnbär i rapportområdet så från den tiden finns det inga rapporter om större flockar.

Anmärkningsvärt: 1000 ex Ramdalen, Oxelösund 3.1 (Katarina Boström). 5000 ex Nyköpings stad 4.1 (Lennart Wahlén). 1000 ex Årby, Eskilstuna 5.1 (OKE).

STRÖMSTARE *Cinclus cinclus*

Endast en häckning rapporterad och det från samma lokal som förra året. Finns sannolikt fler par i rapportområdet, men den styrs väldigt mycket av tillgången på bra flöden i bäckar och åar under våren.

Häckningar: En häckning Näshulta kvarn, Eskilstuna 10.5 (Bo Gustafsson, Lennart Karlsson).

JÄRNPARV *Prunella modularis*

Fågeln vid Björshult är kvar sedan förra året. Är inte årlig som övervintrare.

1 jan-31 jan: 1 ex rast Björshults soptipp, Nyköping 1.1-19.1 (Mathias Andersson, Tommy Karlström, Magnus Lindberg m.fl.). 1 ex Flen 8.1 (Bert Olausson, Elsa Olausson).

RÖDHAKE *Erithacus rubecula*

Något sämre med övervintrande fåglar än förra året. Flera av januarifynden är fåglar som dyker upp när vintern slår till lite mer samt att det blir ökande skådaraktivitet i början av ett nytt år. Arten har blivit en årlig övervintrare.

1 jan-31 jan: 1 ex Gamla Oxelösund, Oxelösund 1.1-6.1 (Mathias Andersson, Anki Gustafsson, Tommy Knutsson m.fl.). 1 ex Stallarholmen, Strängnäs 1.1-31.1 (Lennart Karlén). 1 ex Femörehuvud, Oxelösund 2.1 (Nisse Nilsson). 1 ex Museronvägen, Eskilstuna 3.1 (Kerstin Ekedahl). 1 ex Svartbäcksvägen Katrineholm 6.1-5.2 (Monica Jansson). 1 ex Brännäs våtmark, Oxelösund 11.1 (Göran Andersson, Per Flodin, Örjan Jitelius m.fl.). 1 ex Kristineholm, Nyköping 11.1 (Jörgen Israelsson, Jan Karlsson). 1 ex Inskogen, Oxelösund 11.1 (Tommy Knutsson).

1 dec-31 dec: 1 ex Svalboviken, Eskilstuna december (Bengt Andersson). 1 ex rastande Femörehuvud,

Den svarthakade buskskvättan vid Hummelvik

Foto: Göran Andersson

SVARTH. BUSKSKVÄTTA *Saxicola torquatus* (7) Rapportområdets sjunde fynd gjordes av en hane vid Hummelvik, Nyköping. Fågeln var av rasen *rubicola*. Den var kvar under två dagar. Det första fyndet i rapportområdet gjordes 11-12.6 1975 av en *rubicola* vid Väderbrunn, Nyköping. Fynden har fördelat sig på fem fynd under våren och två höstfynd. Rasfördelningen har varit fem *rubicola* och två *maura*.

Vår: 1 hane rastande Hummelvik fiskehamn, Nyköping 19.4-20.4 (*Karl-Erik Häger, *Sven-Olov Karlsson, Andreas Grabs m.fl.).

RINGTRAST *Turdus torquatus*

Glädjande många fynd under våren jämfört med förra året då det rapporterades två ex. Fynden i rapportområdet under våren är allt som oftast i månadsskiftet april-maj.

Vår: 1 hona rastande Gerstabergr, Järna, Södertälje 28.4 (Alex Roetemeijer). 1 ad hane Stenkvistafältet, Eskilstuna 28.4 (Kent Carlsson). 1 ad hane Peterslund, Oxelösund 30.4-1.5 (Tommy Pettersson, Per Flodin, Lars Hansson m.fl.). 1 ex Ryningsberg, Eskilstuna i början av maj (gm Tony Haglund). 1 hane rastande Askö, Trosa 1.5 (Olof Jansson). 1 par

Oxelösund 7.12 (Thomas Larsson). 1 ex rastande Sigtunaån, Gnesta 19.12 (Ulf Linnell). 1 ex rastande Brannäs våtmark, Oxelösund 27.12-30.12 (Tommy Knutsson).

BLÅHAKE *Luscinia svecica*

Endast en vårobservation vilket sannolikt är en kombination av dålig rapportering av arten samt att den nog är en svårsedd "skulkare" under våren.

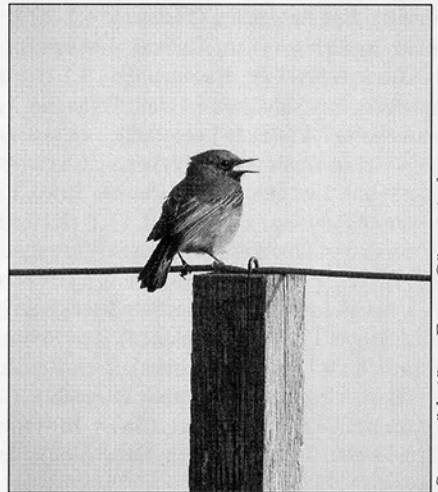
1 feb-20 jul: 1 hane rastande Lillrö, Hartsö skärgård, Nyköping 17.5 (Lennart Wahlén).

SVART RÖDSTJÄRT *Phoenicurus ochruros*

Färre med rapporter samt även färre med fåglar. Inga rapporterade häckningar i år. Några par häckar sannolikt inne på SSAB's område i Oxelösund.

Vår: 1 ex Brannäs våtmark, Oxelösund 12.4 (Tommy Knutsson). 1 ex rastande Hörningsholm, Norra Mörkö, Södertälje 13.4 (Alex Roetemeijer, Ulf Modin). 1 hona Stora Överby, Hyltingeö, Flen 14.4 (Håkan Welff). 1 ex spel/sång SSAB, Oxelösund, Oxelösund 16.4 (Leif Nyström, Jonny Werdin). 2 ex lämplig biotop SSAB, Oxelösund, Oxelösund 19.4-5.5 (Tommy Knutsson, Jan Gustafsson, Anki Gustafsson m.fl.). 1 hona rastande Hävringe, Oxelösund 25.4 (Kalle Brinell). 1 par Femöre fiskehamn, Oxelösund 14.5 (Jan Sjöstedt, Torbjörn Brissman).

Höst: 1 hane Lacka, Trosa 10.8 (gm Jonny Werdin).

Svart rödstjärt Foto: Göran Andersson

rastande Askö, Trosa 2.5 (Olof Jansson). 1 hona rastande Stenvik, Oxelösund 2.5 (Arne Hellström, Anki Gustafsson, Jan Gustafsson). 1 hane Näsby fotbollsplan, Sättersta, Nyköping 3.5 (Göran Altstedt).

TALTRAST *Turdus philomelos*

Något fler vinterfynd än vanligt. Normalt sett så ses det bara någon enstaka individ.

1 jan-31 jan: 1 ex Romholmen, Nyköping 1.1 (Jörgen Israelsson). 1 ex Femöre huvud, Oxelösund 1.1 (Per Flodin, Andreas Grabs, Göran Andersson m.fl.). 1 ex Buskhyttan, Marsviken, Nyköping 4.1 (Martin Resare, Örjan Jitelius). 1 ex sträckande Brännäs våtmark, Oxelösund 11.1 (Bertil Karlsson, Torkel Pettersson, Per Eriksson).

1 dec-31 dec: 1 ex rastande Brännäs våtmark, Oxelösund 23.12 (Tommy Knutsson).

RÖD Vingetrast *Turdus iliacus*

Nästan alla januarifynd rör fåglar som även sågs under december 2002 i anslutning till platser där det fanns bär. Under december endast en fågel, vilket säkert hör samman med den totala bristen av rönnbär i rapportområdet.

1 jan-31 jan: 9 ex Nyköpings stad 1.1 (Jan Sjöstedt). 4 ex Oxelösund 1.1 (Göran Altstedt, Bo Altstedt). 2 ex Ramdalen, Oxelösund 1.1-2.1 (Per Flodin, Jukka Väyrynen, Andreas Grabs m.fl.). 2 ex Näsnaren-området, Katrineholm 4.1 (Håkan Lernefalk). 1 ex Strängnäs 4.1 (Jalle Hiltunen). 1 ex Katrineholm 5.1 (Håkan Lernefalk). 1 ex rastande Brandholmens reningsverk, Nyköping 6.1 (Svante Söderholm). 1 ex Gnesta 6.1 (Thomas Strid). 1 ex Kylvattendammen, Oxelösund 11.1 (Katarina Boström). 3 ex Oxelösund 11.1 (Anki Gustafsson, Kalle Brinell, Lillemor Däckfors m.fl.). 1 ex Klosterters k:a, Eskilstuna 13.1 (Joachim Strengbom). 1 ex Eskilstuna 17.1 (Jorma Jokinen). 1 ex Skiringe gård, Flen 19.1 (Andreas Grabs). 2 ex Bodahill Österåker, Vingåker 27.1 (Patrik Bergdahl). 1 ex Stigtomta, Nyköping 30.1 (Sven Jonsson).

1 dec-31 dec: 1 ex Koholmen, Sundhällafjärden, Nyköping 9.12 (Jan Hägg).

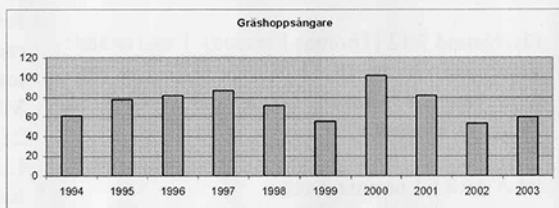
DUBBELTRAST *Turdus viscivorus*

Även detta år en minskning av övervintrande fåg-

lar. Vinterfynd från december ännu mer fåtaliga. Det kommer säkert att vara en minskning den kommande vintern 2003-2004 också av övervintrande fåglar.

1 jan-31 jan: 1 ex Sigtunaån, Gnesta 4.1 (Jan Sjöstedt). 1 ex Aspö, Strängnäs 15.1 (Kent Söderberg). Max 2 ex Hummelvik fiskehamn, Nyköping 18.1-19.1 (Lennart Wahlén, Leif Östman). 1 ex rastande Tofsö, Trosa 19.1 (Lennart Wahlén). 6 ex Hässelbyholm, Strängnäs 19.1 (Bo Gustafsson, Lennart Karlsson m.fl.). 4 ex Ridö, Sundbyholm, Eskilstuna 19.1 (Leif Carlsson). 5 ex Skallberget, Eskilstuna 25.1 (OKE).

1 dec-31 dec: Max 5 ex Hässelbyholm, Strängnäs 6.12-27.12 (Magnus Brandel).

GRÄSHOPPSSÅNGARE *Locustella naevia*

Totalt 60 sjungande fåglar under perioden 10.5-17.7 vilket är under genomsnittet de senaste tio åren som ligger på 73 individer. Fördelningen per kommun var Eskilstuna 26, Katrineholm nio, Nyköping åtta, Gnesta fem, Strängnäs fyra, Flen och Vingåker tre, Trosa två samt Södertälje en fågel. Utöver detta ringmärktes en fågel vid Gorsingeholm, Strängnäs 4.6 (Jukka Väyrynen).

FLODSÅNGARE *Locustella fluviatilis*

Under året hördes nio sjungande individer, samtliga från områdets nordliga och västra delar.

Sedan rapporteringen startade i mitten på 60-talet kan följande noteras: Under 60-talet rapporterades sju fynd, under 70-talet 17 fynd, på 80-talet 81 fynd, på 90-talet 129 fynd och hittills på 2000-talet 28 fynd.

Detta visar att årets siffra är normal sett till de senaste åren, men klart under de noteringar som

gjordes på 90-talet, då den hittills högsta noteringen på 26 ex (1998) rapporterades. Arten har varit rapporterad årligen sedan 1977.

Det finns bara en konstaterad häckning i vårt rapportområde och det var 1988 i Strandstuviken, Nyköping. Eftersom det inte är så lätt att konstatera häckning för denna art, och med tanke på att det gjordes många observationer under 90-talet, så är det ganska troligt att flera häckningar har ägt rum.

Vår: 1 hane spel/sång Billsbro gård, V Vingåker 21.5-1.6 (Patrik Bergdahl, Lillemor Däckfors, Kalle Brinell m.fl.). 1 ex Berga viltvatten, Vingåker 23.5-24.5 (Patrik Bergdahl). 1 ex spel/sång Eksåg, Sörfjärden, Mälaren, Strängnäs 26.5-1.6 (*Björn Carlsson, Kent Söderberg, Lennart Eriksson, m.fl.). 1 ex Sundbyholm, Eskilstuna 28.5 (Kent Carlsson). 1 ex spel/sång Stora Sundby, Eskilstuna 7.6-10.6 (Niklas Holmström, Lars Eriksson). 1 ex spel/sång Tandlabron, Husby-Rekarne, Eskilstuna 8.6-10.6 (*Kent Carlsson, Patrik Bergdahl). 1 ex spel/sång Eksågstomet, Sörfjärden, Mälaren, Strängnäs 10.6 (Bo Hernod, Eva-Lena Hernod). 1 ex spel/sång Sundbyholm, Eskilstuna 10.6 (Jorma Jokinen). 1 hane spel/sång Ekedalen, O Länna bruk, Strängnäs 17.6 (Lennart Wahlén).

VASSÅNGARE *Locustella luscinioides* (18)

Tredje året i rad som arten noteras i rapportområdet. Innan dess var inte arten noterad sedan 1994. De flesta fynden är från slutet av maj och juni månad varför tidpunkten för årets fynd får anses vara normala.

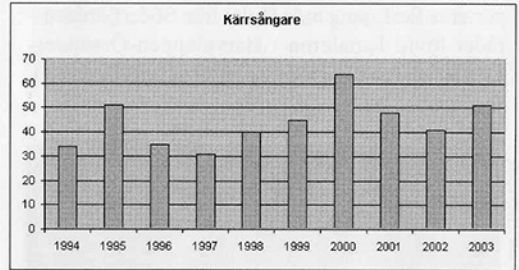
2 fynd: 1 ex spel/sång Sörfjärden, västra delen, Mälaren, Eskilstuna 26.5-17.6 (*Leif Carlsson, Lennart Eriksson, Katarina Boström m.fl.). 1 ex spel/sång Brännäs våtmark, Oxelösund 29.5 (*Tommy Knutsson, Jan Gustafsson, Anki Gustafsson m.fl.).

FÄLTSÅNGARE *Acrocephalus agricola* (1)

Rapportområdets första fältsångare ringmärktes av *Ulf Widemo vid Mellanfjärden, Nyköping 8.9. Intressant nog gjordes ytterligare ett fynd i Sverige samtidigt då det ringmärktes en fågel vid Falsterbo fågelstation.

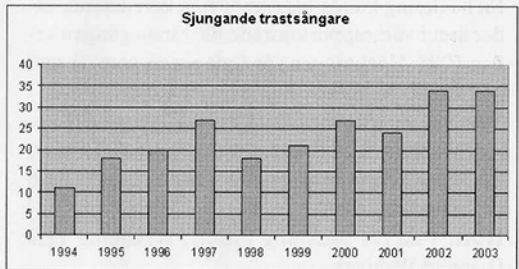
BUSKSÅNGARE *Acrocephalus dumetorum* (30)
Arten observeras numera så gott som årligen med något enstaka exemplar inom rapportområdet.

1 fynd: 1 ex spel/sång Brandholmens reningsverk, Nyköping 14.6-23.6 (*Björn Johansson, Jan Gustafsson, Anki Gustafsson, m.fl.).

KÄRRSÅNGARE *Acrocephalus palustris*

Totalt noterades 50 sjungande fåglar under perioden 27.5-18.7 vilket är något över genomsnittet (44) de senaste tio åren. Flest fåglar hördes i Nyköpings kommun med 16 följt av Eskilstuna och Södertälje åtta.

TRASTSÅNGARE *Acrocephalus arundinaceus*

Sedan rapporteringen startade i vårt område har utveckling för trastsångare varit mycket positiv. Under 60-talet rapporterades enstaka sjungande fåglar 61, 65 och 68, från 1969 till 1975 hördes 2-3 sjungande hanar per år förutom 1971, när arten var riksinventeringsart, då ingen fågel rapporterades från vårt område. Från 1976 fram till 1992 varierade antalet sjungande fåglar mellan 8 och 15

ex med undantag för 1982 och 1983 då endast 4 respektive 6 fåglar hördes samt 1990 då hela 28 sjungande individer hördes. Sedan 1993 har antalet sjungande fåglar varit minst 18 st förutom 1994 då 11 fåglar hördes.

Under 2003 hördes 34 sjungande fåglar på 14 lokaler under perioden 2.5-24.6 och detta är lika många som föregående års toppnotering. Som vanligt rapporteras flest sjungande fåglar från Söderfjärdsområdet invid kanalerna i Barvalappen-Örsundet-Lindholmarna där 18 fåglar hördes (Lars Broberg).

Höksångare Foto: Göran Altstedt

HÖKSÅNGARE *Sylvia nisoria*

En häckning kunde glädjande nog konstateras under året i vårt rapportområde för första gången sedan 1995. Häckningen i år ägde precis som då rum på Enskär. Antalet utflugna ungar var minst två.

Vår: 1 hane spel/sång Enskär, Nyköping 1.6 (Lennart Wahlén). 1 ex Enskär, Nyköping 8.6 (Lennart Wahlén). 1 hane spel/sång Enskär, Nyköping 15.6 (Lennart Wahlén).

Höst: 1 ad par häckning Enskär, Nyköping 11.7 (Lennart Wahlén).

SVARTHÄTTA *Sylvia atricapilla*

Sedan 1991 har arten observerats årligen under vintertid med några få fynd förutom 1997 då arten ej sågs under vintern och 2001 då fem till åtta övervintrande fåglar noterades.

1 dec-31 dec: 1 hane Isaksdal, Nyköping 6.12-16.12 (Bertil Karlsson).

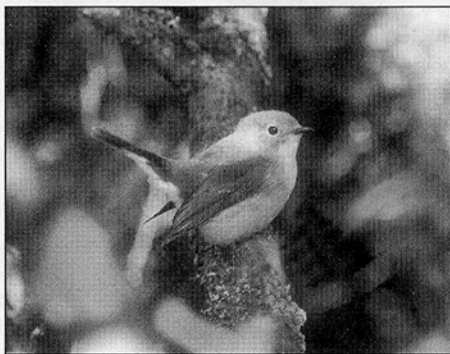
KUNGSFÅGELSS. *Phylloscopus proregulus* (19) 14 av de 19 observationer som gjorts i vårt rapportområde är från Enskär där även årets fynd gjordes.

1 fynd: 1 ex Enskär, Nyköping 8.10 (*Kent Carlsson).

GRANSÅNGARE *Phylloscopus collybita*

Sju sjungande fåglar observerade under häckningstid vilket är normalt, dessutom en pull i juli månad. Eftersom arten flyttar betydligt senare är det troligt att en häckning ägt rum.

20 maj-20 jul: 1 ex Mosstorp, V Hornsund, Hornsund, Flen 21.5 (Göran Andersson). 1 ex Flen 27.5 (Katarina Boström). 2 ex spel/sång Askö, Trosa 31.5 (Ragnar Lagerkvist). 1 ex Skorve, Fiskebodasområdet, Katrineholm 1.6 (Håkan Lernefalk). 1 ex spel/sång Närsjötorner, Närsjöfjärden, Eskilstuna 24.6 (Solveig Blomqvist). 1 pull rastande Brostugan, Ludgo k:a, Nyköping 13.7 (Hasse Berglund).

Mindre flugsnappare Foto: Göran Altstedt

MINDRE FLUGSNAPPARE *Ficedula parva*

Sex fåglar under våren och åtta under hösten ger totalt 14 fåglar vilket är den bästa siffran sedan 1992 då 21 ex noterades. Samtliga åtta höstfynd är från Hartsö-Enskär fstn, Nyköping varav sju ringmärktes.

Vår: 1 2K hane spel/sång Skjulsta, Eskilstuna 20.5-11.6 (Kent Carlsson). 1 ex Labro ängar, Sjösa-området, Nyköping 23.5 (Lennart Wahlén). 1 ad hane spel/sång Tornet, Strandstuviken, Nyköping 25.5 (Andreas Grabs, Göran Altstedt). 1 hane spel/sång Brannäs våtmark, Oxelösund 25.5 (Tommy Knutsson, Anki Gustafsson, Jan Gustafsson). 1 ex spel/sång Askö, Trosa 31.5 (Ragnar Lagerkvist). 1 hona

rastande Hävringe, Oxelösund 5.6 (Kalle Brinell).

Höst: 1 ex rastande Hartsö-Enskär fstn, Nyköping 14.9 (Katarina Boström). 1 ex ringmärkt Hartsö-Enskär fstn, Nyköping 17.9 (Katarina Boström). 1 ex ringmärkt Enskär, Nyköping 17.9 (Lennart Wahlén). 1 ex ringmärkt Enskär, Nyköping 29.9 (Lennart Wahlén). 2 ex ringmärkta Enskär, Nyköping 30.9 (Lennart Wahlén). 1 ex ringmärkt Hartsö-Enskär fstn, Nyköping 7.10 (Kent Carlsson). 1 ex ringmärkt Enskär, Nyköping 7.10 (Lennart Wahlén).

HALSBANDSFLUGSN. *Ficedula albicollis* (20)
Andra året i rad som arten observeras i vårt rapportområde. Den är dock långt ifrån årsvis och antalet observationer per årtonde brukar vara tre till fem stycken. Lokalerna för årets fynd ligger nära varann så det kan inte uteslutas att det rör sig om samma individ.

2 fynd: 1 ad hane Horns båtvarv, Nyköping 30.4 (*Karl-Erik Häger, *Sven-Olov Karlsson). 1 hane Linudden, Nyköping 5.5 (gm Olle Pers).

SKÄGGMES *Panurus biarmicus*

Samtliga observationer under häckningstid är från de norra och västliga delarna av rapportområdet. Precis som föregående år var antalet observationer under häckningstid ovanligt få.

Vid IDÖ märkplats söderfjärden ringmärktes 137 ex i år, vilket är lite bättre än föregående års bottennotering på 88 ex, men ändå klart under de fångster som gjordes på 1990-talet.

PUNGMES *Remiz pendulinus* (16)

Årets två fynd avser sträckande fåglar. Det första fyndet för rapportområdet gjordes så sent som 1989. En gång (1997) har häckning konstaterats.

Vår: 1 ex sträckande Örsbaken, Brännäs våtmark, Oxelösund 2.5 (*Tommy Knutsson). 1 ex sträckande N Palmtorps allé, Oxelösund 27.5 (*Anki Gustafsson).

SOMMARGYLLING *Oriolus oriolus* (84)

Två fynd är normalt för rapportområdet och de senaste 10 åren har 20 individer noterats.

Vår: 1 ex spel/sång Marieberg, Yngaren, Katrineholm 18.5 (*Håkan Lernefalk, *Agne

Swenzén m.fl.). 1 2K hane Hörningsholm, Norra Mörkö, Södertälje 8.6-12.6 (*Stefan Clason, Tomas Viktor m.fl.).

SMALNÄBBAD NÖTKRÅKA

Nucifraga caryocatactes macrorhynchos

Höst: 1 ex sträckande Bergshammars västergård, Nyköping 20.9 (Kalle Brinell).

STARE *Sturnus vulgaris*

Under januari månad rapporterad från två lokaler med som mest 37 ex Björshults sopptipp, Nyköping 12.1 (Janne Oldebring) och under december månad rapporterad från 5 lokaler med som mest 50 ex Björshults sopptipp, Nyköping (Per Flodin, Göran Andersson, Jukka Väyrynen).

VINTERHÄMPLING *Carduelis flavirostris*

Åtta fynd av sammanlagt 118 individer under vintertid är normalt sett till de senaste fem åren. Innan dess var det relativt ovanligt med fynd från januari och december. Noterbart är att samtliga vinterfynd gjordes i januari och att det alltså inte finns några fynd från december. Den största flocken som noterades var 75 ex Ramsta, NO Husby-Oppunda, Nyköping 29.1 (Jukka Väyrynen).

BRUNSISKA *Carduelis flammea cabaret*

Totalt sett noterades drygt 250 ex av denna ras under 2003 vilket är betydligt mer än normalt. Den goda förekomsten av gråsiskor under våren medförde att cirka 150 ex av rasen rapporterades under perioden januari-april, och under perioden september-december sågs drygt 100 ex.

SNÖSISKA *Carduelis hornemanni*

Den goda förekomsten av gråsiskor under början av året gav även 50 fynd av snösiska under perioden januari-mars vilket är betydligt över det normala medan endast två fynd september-december är klart mindre än normalt.

BÄNDELKORSNÄBB *Loxia leucoptera*

En del av de fåglar som kom i samband med invasionen under hösten 2002 fanns kvar i början av året. Cirka 30 rapporterade fåglar fanns i rapportområdet under perioden januari-mars. Som mest

sju ex Ramdalen Oxelösund. Från hösten finns två observationer.

Höst: 1 hane och 2 honor Peterslund, Oxelösund, Oxelösund, Oxelösund 23.8 (Lars Hansson). 1 ex spel/sång Ökna säteri, Nyköping 30.9 (Nisse Nilsson).

ROSENFINK *Carpodacus erythrinus*

Rapporter om ca 60 sjungande fåglar vilket är den bästa siffran sedan 1994 då arten var uppslagsart och ca 85 sjungande fåglar rapporterades.

Cirka 2/3 av årets rapporter kommer från Nyköpings- och Oxelösunds kusttrakter samt området kring Mörkö-Tullgarn. Utöver detta finns två rapporter från augusti månad avseende en sträckande fågel Horns Båtvarv, Nyköping 9.8 (Fågelföreningen Tärnan) och en 1K Ökna Säteri, Nyköping 11.8 (Nisse Nilsson).

TALLBIT *Pinicola enucleator*

Under hela januari månad dröjde sig fåglar kvar från höstens invasion. De allra flesta i Eskilstuna där uppskattningsvis 100-150 individer observerades. I övriga rapportområdet ca 15 ex rapporterade.

Efter januari månads utgång finns endast två observationer, en vardera i februari och mars: 1 ex spel/sång Femörehuvud, Oxelösund 17.2 (Patrik Bergdahl). 1 ex sträckande S Tunaberg-området, Nyköping 8.3 (Lennart Wahlén).

LAPPSPARV *Calcarius lapponicus*

Fem vårobservationer av totalt sju ex och från hösten finns 18 rapporter om totalt 29 ex. Antalet observerade fåglar är relativt normalt och även den proportionella fördelningen mellan vårobsar och höstobsar.

SNÖSPARV *Plectrophenax nivalis*

Totalt sju rapporter om tillsammans 93 ex från vintermånaderna januari och december, där den största flocken var på 50 ex Strandstuviken, Nyköping 1.1 (Jan Sjöstedt).

Från våren finns 27 rapporter om tillsammans cirka 200 ex under perioden 15.2-23.4. De största flockarna utgjordes av 25 ex sträckande Hallbosjön, Nyköping 16.3 (Andreas Grabs) och 23 ex rastande

Rällinge, NO Jönåker, Nyköping 15.3 (Per Flodin, Göran Andersson).

Höstfynden omfattar 24 observationer under perioden 25.9- 29.11 av drygt 100 ex där den största flocken var 44 ex Strandstuviken, Nyköping 2.11 (Per Flodin, Göran Andersson).

Totalt sett alltså närmare 60 observationer vilket är betydligt mer än genomsnittet de senaste åren.

ORTOLANSPARV *Emberiza hortulana*

Rapporter om 20 sjungande fåglar från 14 lokaler under perioden 2.5-16.6. Därutöver en sjungande fågel i slutet av juli och en observation under september.

Antalet rapporterade fåglar är normalt med hänsyn till vad som rapporterats de senaste åren och om detta speglar verkligheten har arten minskat jämfört med 1970-, 80- och 90-talet.

Under år när riktade inventeringar gjorts av arten har dock alltid antalet rapporterade individer ökat, varför de låga antalen även kan bero på bristfällig rapportering.

VIDESPARV *Emberiza rustica*

Endast ett fynd under året. En minskning av antalet rapporterade videsparvar märks från de 3-7 individer som rapporterades per år under andra halvan av 90-talet till 1-2 ex de senaste tre åren.

Höst: 1 ex rastande Lilla Kungsladugården, Nyköping 12.9 (*Sven-Olov Karlsson, *Knut Källström).

SÄVSPARV *Emberiza schoeniclus*

De senaste åren har det funnits en klar tendens med minskat antal vinterfynd jämfört med 1990-talet. Under januari noterades tillsammans 6 ex från två lokaler och i december 1 ex vardera från två lokaler.

1 jan-31 jan: Max 5 ex rastande Brandholmens reningsverk, Nyköpings stad, Nyköping 1.1-19.1 (Lennart Wahlén, Örjan Jitelius, Peter Ringqvist m.fl.). 1 ex Stensjön, Stora Malm-området, Katrineholm 11.1 (Pelle Moqvist).

1 dec-31 dec: 1 ex Brandholmens reningsverk, Nyköping 14.12 (Kalle Brinell). 1 ex spel/sång Buskhyttan, Marsviken, Nyköping 30.12 (Nisse Nilsson).

Hartsö-Enskär fågelstation

Genom idéellt arbete som ringmärkare eller assistent på vår "egen" fågelstation kan du göra en ovärderlig insats för fågelforskningen. Som assistent behöver du inte vara fågelexpert, men du ska gilla fåglar.

Det går även utmärkt att förlägga föreningsexkursioner till ön (transportkostnad cirka 100 kr/person vid 12 deltagare). Logi sker lämpligen i tält.

Fågelstationen är belägen på ön Enskär i Hartsöarkepilagens södra del som en sista utpost mot det öppna havet. Stationen drivs av FSO och verksamhet har här bedrivits sedan 1965.

För mer information kontakta Lennart Wahlén, 0155-215711.

Du kan också stödja verksamheten genom att köpa stationens T-shirts, dekaler och fågelholkar.

Sörmlandssvararen

Ring Sörmlandssvararen för att få besked om senaste nytt i de Sörmländska markerna eller de lokala fågelföreningarnas exkursioner och möten. Svararen drivs av Regionala rapportkommittén (Rrk) som är en arbetsgrupp inom FSO. Rapporterar du till Sörmlandssvararen kommer dina obsar direkt till Rrk:s fågelrapport. Inkommen information om känsliga och hotade arter/häckningar behandlas konfidentiellt och registreras endast som ett underlag för fågelskyddsarbetet och utläses ej på svararen.

Skötselansvarig för Sörmlandssvararen är Göran Andersson (0157-13510). Kontakta Göran om du har frågor, sunpunkter eller vill göra felanmälan.

**OBS! Rapporterar dina obsar gör du på tel:
0157-10846**

**RIKSINVENTERINGSART
FÖR 2004 ÄR HÄGER
GLÖM INTE RAPPORTERA!**

RAPPORTMOTTAGARE:
Rrk Sörmland, Håkan Lernefalk
Storgatan 16A, 641 45 Katrineholm
0150-511 34
hakan.lernefalk@swipnet.se

Innehållsförteckning

Supplement / 2004

<i>Förord</i>	3
<i>Rrk:s ledamöter</i>	4
<i>Rapportmall</i>	5
<i>Allmänt om rapportering</i>	7
<i>Debatt</i>	8
<i>Artsammanställning</i>	11